

Värderingar som mått på integration

*– hur människors värderingar förändras
när de flyttar från ett land till ett annat*

Nordiska
ministerrådet

Nordens
välfärdscenter

Nordisk Netværk for
Voksnes Læring

Nordregio

25 September 2019
Stockholm Waterfront

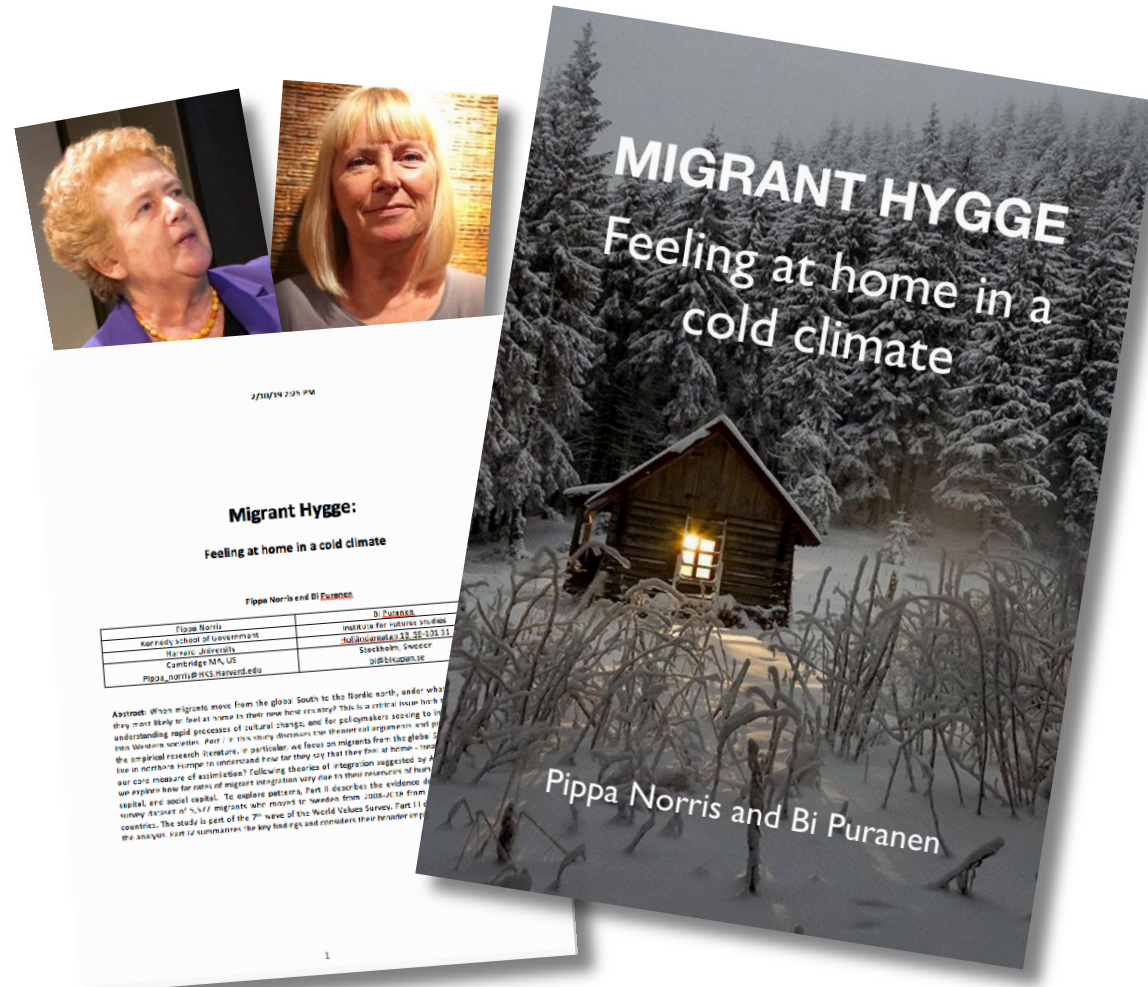
Bi Puranen
World Values Survey
Institutet för Framtidsstudier
bi.puranen@iffs.se

Med Migranternas Röst

– så tänker 6.516 utrikesfödda om att leva i Sverige

Feeling at home in a cold climate

Migrant Hygge: Feeling at home in a cold climate

Pippa Norris and Bi Puranen

Pippa Norris	Bi Puranen
Kennedy School of Government	Institute for Futures Studies
Harvard University	Stockholm, Sweden
Pippa_norris@hks.harvard.edu	bi@bi.puranen.se

Abstract: When migrants move from the global South to the Nordic north, under what conditions do they most likely feel at home in their new home country? This is a critical issue both for understanding rapid processes of cultural change, and for policymakers seeking to improve the lives of migrants. Part I of this study discusses the theoretical arguments and empirical research literature, in particular, we focus on migrants from the global South who move to the Nordic north. Part II describes the evidence from our core measure of migrants' integration, which is their sense of belonging. We explain how the sense of belonging varies due to their resources of human capital, and social capital. To evaluate patterns, Part II describes the evidence from a survey of 5,000 migrants who moved to Sweden from 2000-2010. Part III summarizes the study is part of the 7th wave of the World Values Survey. Part IV discusses the analysis. Part V summarizes the key findings and considers their broader implications.

The paper can be downloaded from:

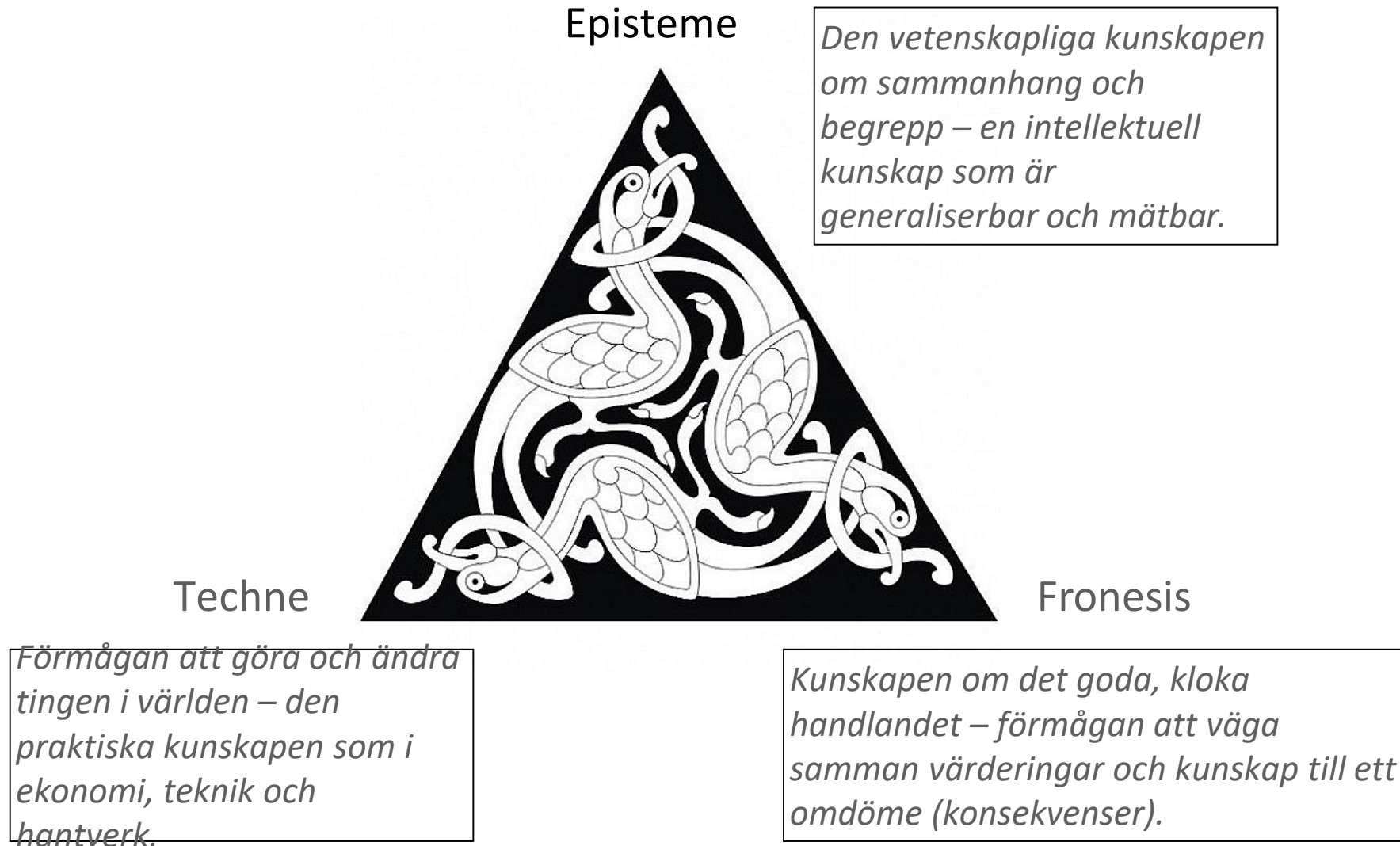
<https://www.iffs.se/world-values-survey/migrant-wvs/>

Vi träffade 6 516 migranter
och frågade hur de ville ha det.

Aristoteles tre kunskapsformer

– *Episteme, Techne och Fronesis*

Nödvändigheten av bra data och datautbyte

Det sexigaste jobbet de närmsta tio åren är statistikers...

”

Förmågan att ta in och förstå data - att bearbeta dessa, att extrahera värden från dem och sedan visualisera och kommunicera resultatet - det kommer att bli en enormt viktig färdighet de närmaste årtiondena. Den stora bristfaktorn är att förstå och tolka innehållet

Ett nödvändigt förhållningssätt: nyfikenhet!

Vi behöver vara:

- Pragmatiska, vetgiriga individer som använder oss av många olika analysverktyg för att studera ett specifikt problem.
- Samla så mycket information vi bara kan från många olika källor.
- När vi tänker växlar vi ofta mellan olika mentala världar – konkret och abstrakt blandas.
- Vi talar om möjligheter och sannolikheter – inte säkerheter.
- Vi har lätt att säga: "Jag hade fel" och ändrar åsikt eller angreppssätt när vi är övertygade.

Oraklet i Delphi av konstnären Kodros
c. 440-430 Före Kristus

Kunskap + omdöme
= handlingskunskap

"Greta Thunberg har inlett inget mindre än en revolution"

Sverker Sörlin, professor i miljöhistoria

De ungas röst

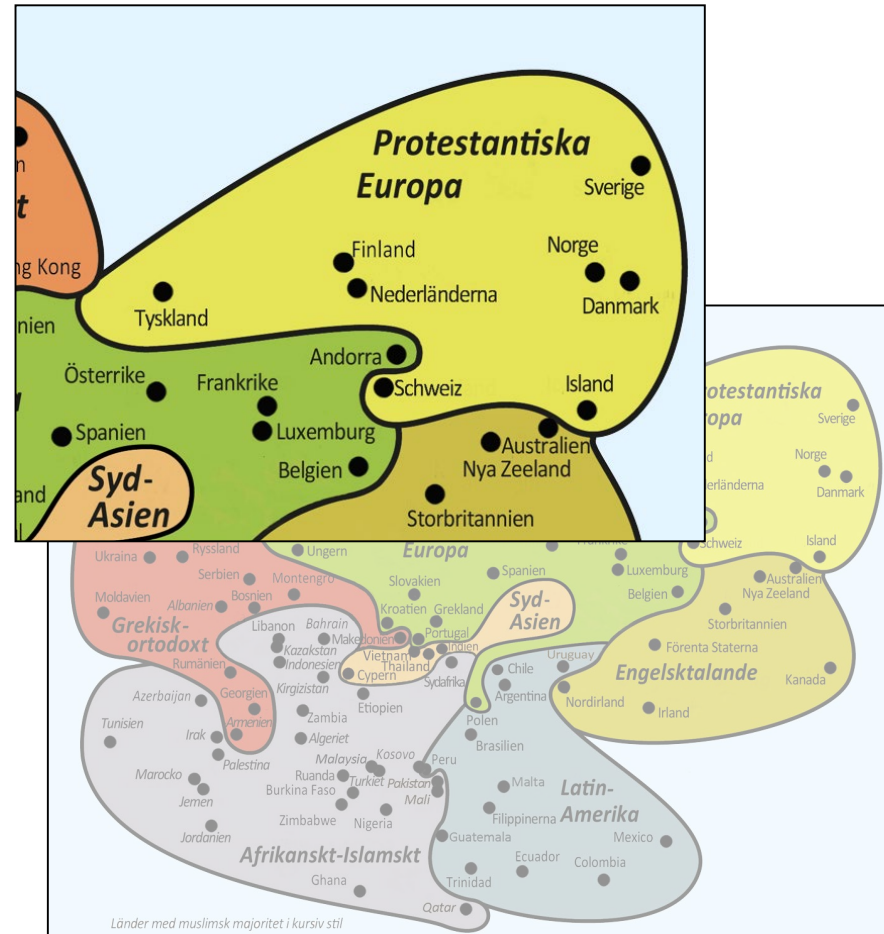

Change is clearly accelerating in the Arctic, and it has global implications for us all. We alla have a stake in this future, but none more than the young people who are coming of age, living in the midst of this change.

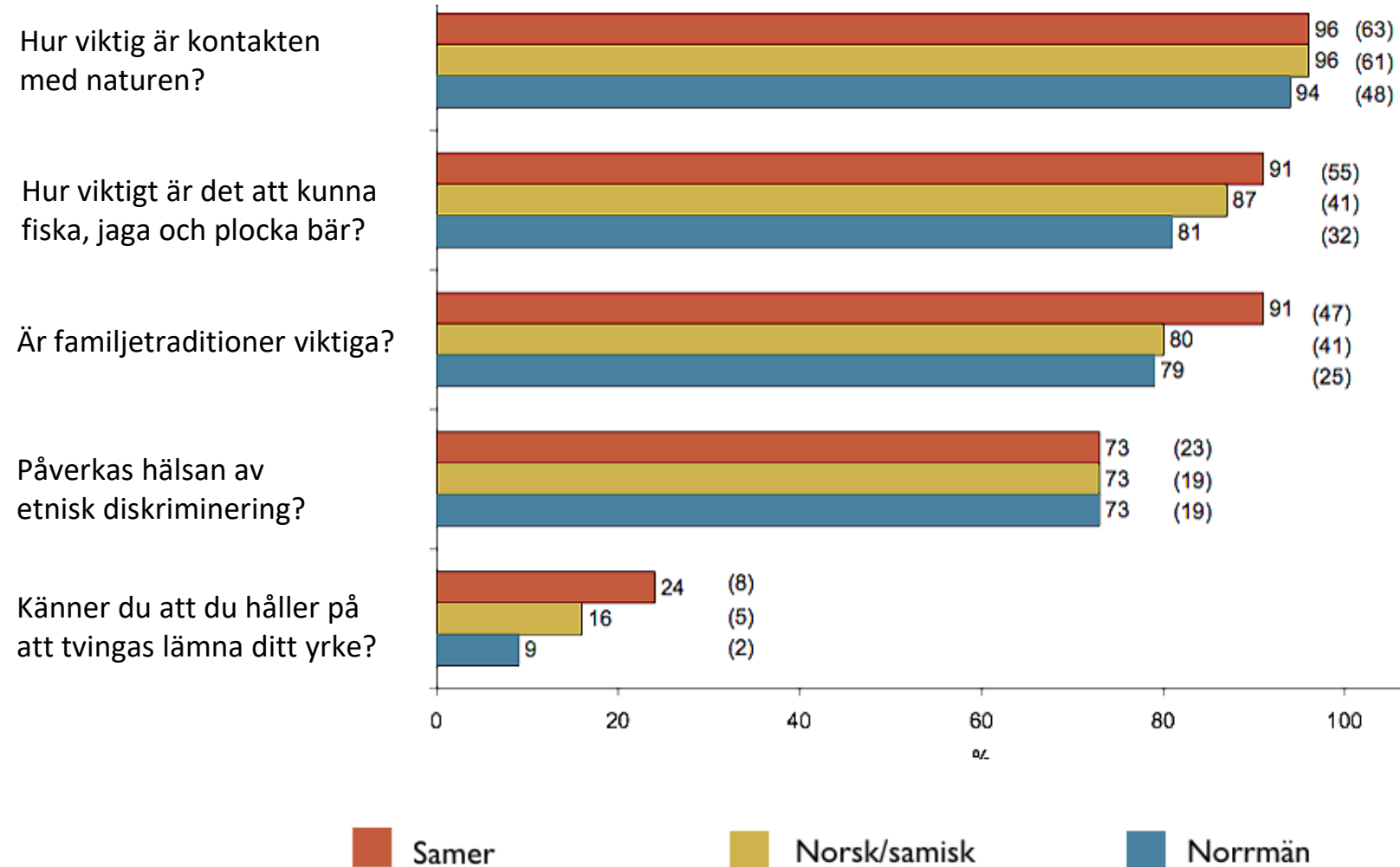
*Joyce Msua,
Executive director
UN Environment*

I norr finner vi de länder som måste bereda sig på störst förändringar

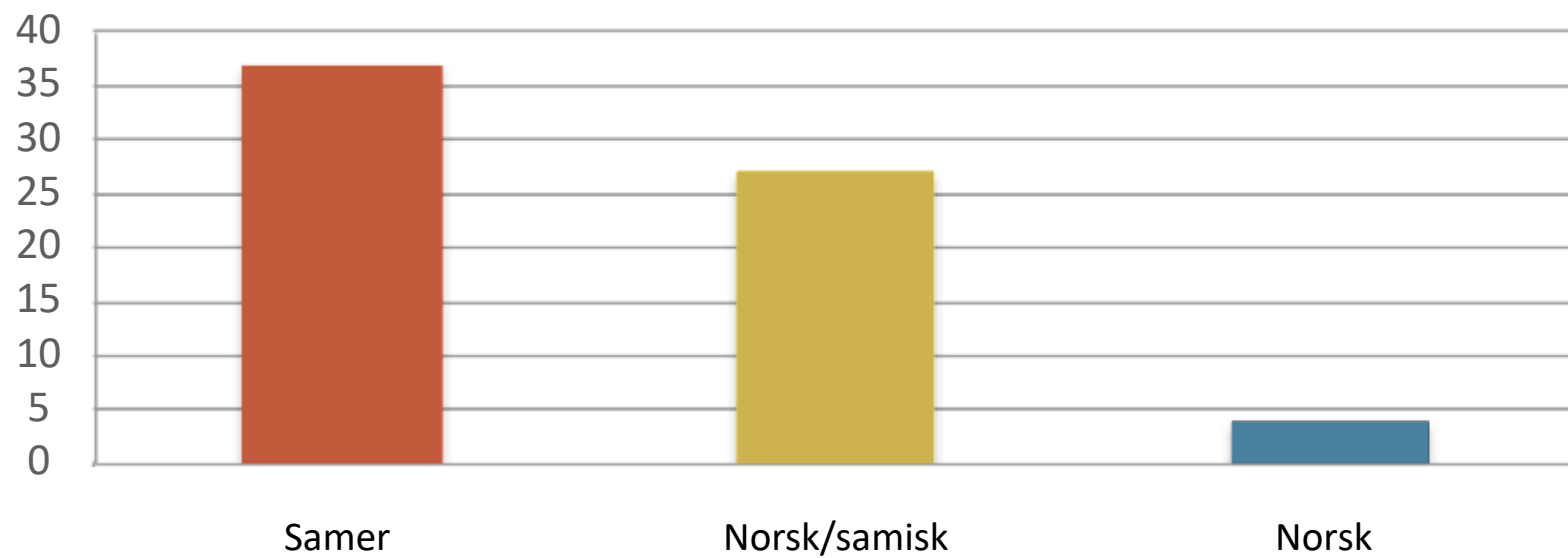

Värderingsskillnader mellan samer, samisk/norsk mix och norrmän

n= 12,623 – Journal of Northern Studies, 2016, vol 10, nr1

Har du känt dig diskriminerad på grund
av ditt ursprung?

Agenda 2030 – Målbilden?

Sveriges Utrikesminister
Margot Wallström

Tysklands
Förbundskansler
Angela Merkel

Donald J. Trump
Förenta Staternas
President

- Social
 - Ekonomisk
 - Ekologisk²²
- = HÅLLBARHET

Värderingars ursprung och förändring – var står vi 2030?

Hur snabbt förändras värderingar?
Vilken kunskap behöver vi?

Att förändra världen - FN's Agenda för en hållbar utveckling – målbild 2030

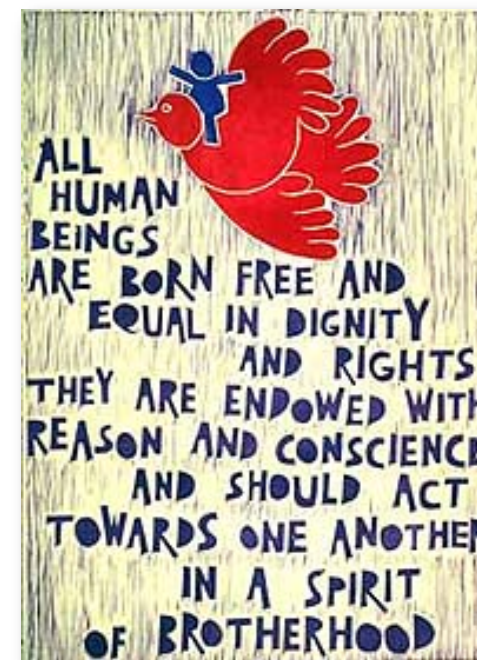
All UN Member States are expected to integrate the Sustainable Development Goals into their planning. The SDGs are a universal set of goals and targets adopted in September 2015 and will be implemented from 2016 to 2030.

Den kanske viktigaste paragrafen

- Främja ett fredligt och inkluderande samhälle för en hållbar utveckling
- Ge tillgång till rättvisa för alla
- Bygga effektiva, ansvarsfulla och inkluderande institutioner på alla nivåer

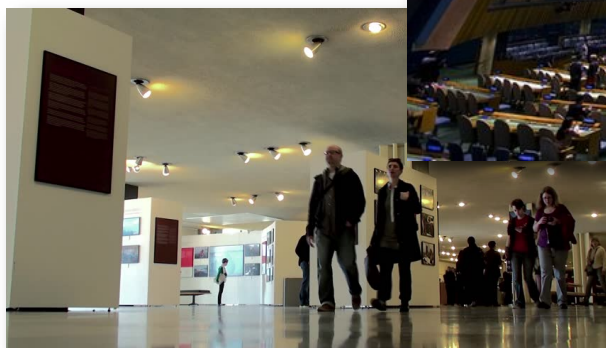
De mänskliga rättigheterna

Trettio litografier om FN-deklarationen för Mänskliga Rättigheter hänger på en vägg i FN-byggnaden. Skapades av den brasilianske konstnären Octavio Roth

Generalförsamlingen

Tjänstemän och besökare i
Centralhallen

Säkerhetsrådet

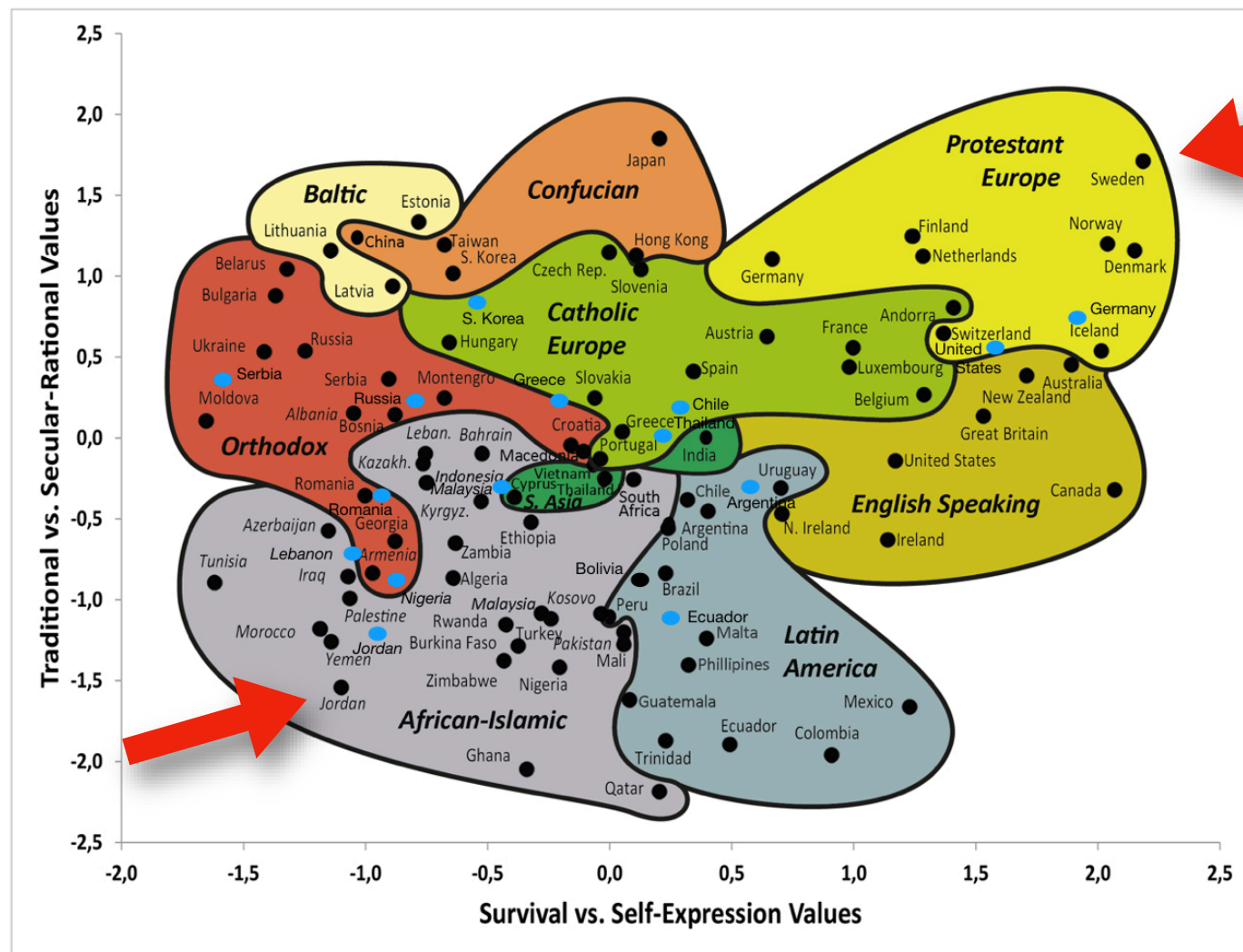
World Values Survey deltar i SDG förhandlingarna

World Values Survey är världens största studie om människors värderingar. Den genomförs av fristående forskare i många länder sedan 1981.

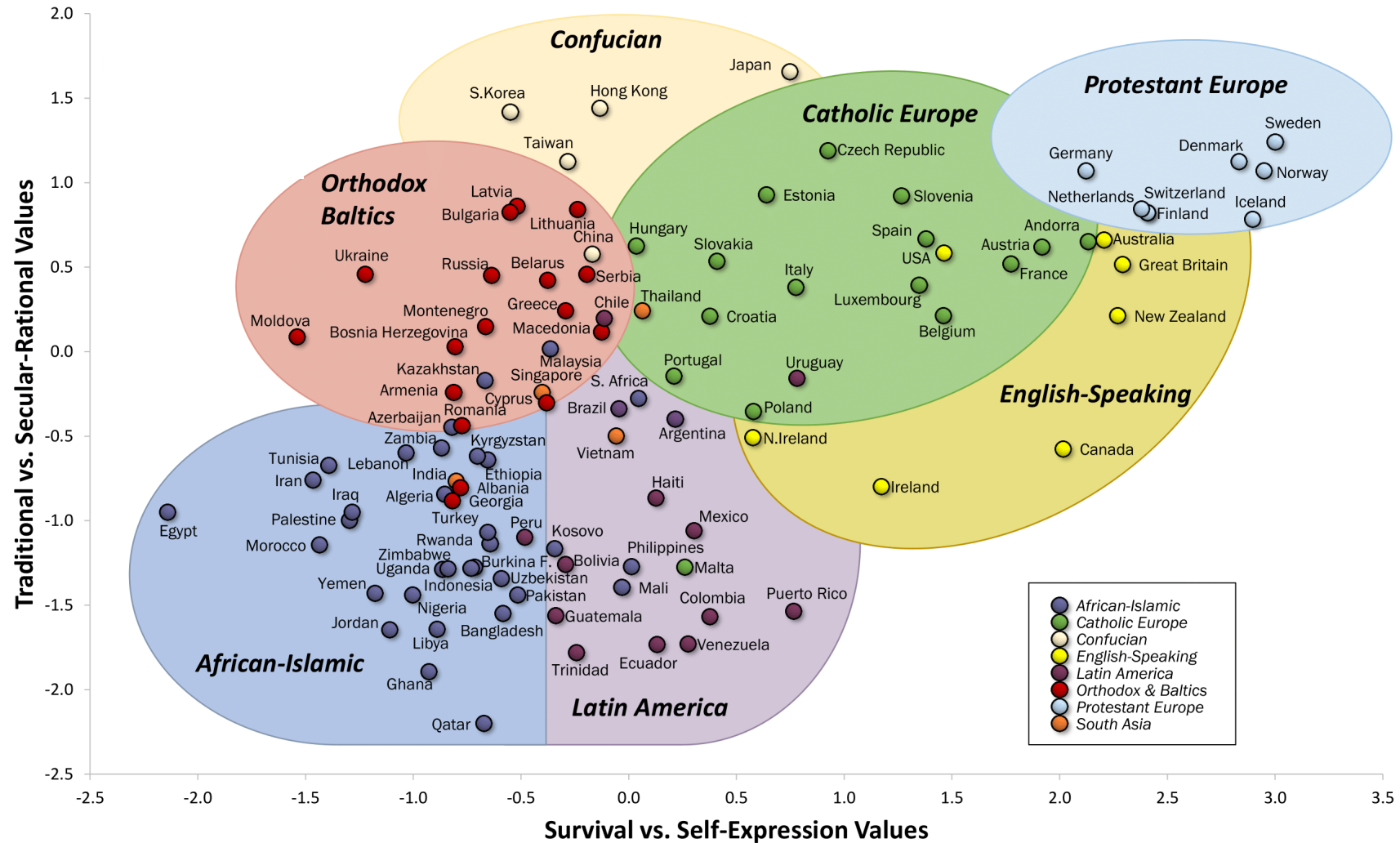

Vart femte år presenteras resultaten – de visar till exempel att Sverige skiljer sig mycket från Jordanien

Kulturkartan 2019, våg 7

– *preliminär, september 2019*

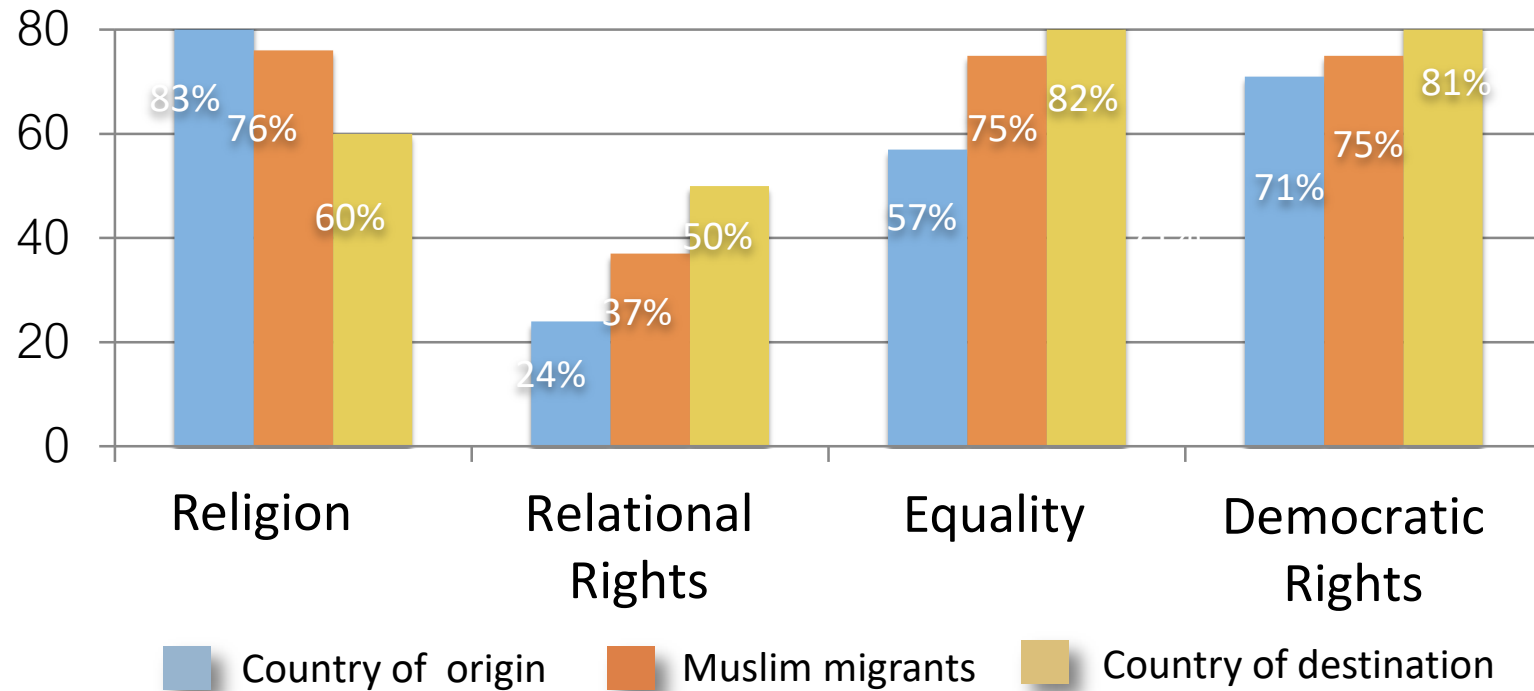

Cultural Map Development 1981-2014

Muslim migrants in Western Cultures

99 länder, N=94,018

Source: World Values Survey, pooled data 1981-2007,
Pippa Norris, & Ron Inglehart (2012)

Svenska värderingar.

”Människors värderingar kan förändras när de migrerar”

Väl underbyggda studier visar att värderingar kan påverkas och förändras och att motivation och tillit är nödvändiga ingredienser i integrationsbygget. Vi behöver dock bättre data om i vilken takt och på vilket sätt migranternas värderingar förändras när de kommer till Sverige, skriver **Bi Puranen** och **Anna Mia Ekström**.

Arbetsmarknads- och etableringsminister Yha Johansson skriver på DN Debatt (12/12) så här: ”När värderingar mäts internationellt sticker Sverige ut”. Men vad är svenska värderingar? Kan människor uppväxa i andra länder ändra sina värderingar efter att de kommit till Sverige?

I World values surveys mätningar har Sverige och de andra nordiska länderna de starkaste sekulära och individualistiska värderingarna i världen. Sveriges position markerar inte bara frihetliga utan också solidariska och toleranta tankemönster, byggda på en hög grad av tillit, inte bara till den egna gruppen utan också till andra, till människor som vi inte känner.

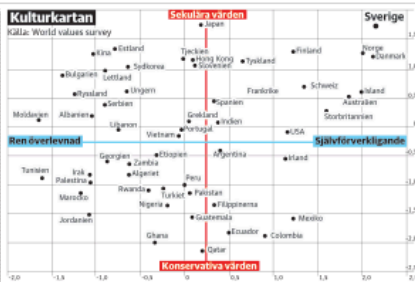
I den andra änden av skalan finns religiösa och traditionella värderingar. Många nyanlända har vuxit upp i samhällen med en hierarkisk och ofta klanstyrd struktur där åldern vet bäst, där unga skall lyda sina föräldrar och där kvinnor är underordnad mannen. Det finns en oro för att de reformer och framsteg som Sverige har uppnått inte accepteras av de nyanlända migranter, så som kvinnors lika värde eller barns rätt till ett liv där kunskap, frihet och kreativitet hyllas.

Hur förändras värderingar hos individer och hela samhällsgrupper? Om detta vet vi faktiskt en hel del. Forskare har under flera decennier mätt hur värderingar förändras när man migrerar från ett värderingssystem till ett annat.

I en studie från danska Aarhus har man i flera decennier följt invandrarnas integration i det danska samhället. De som kommer från samhällen med utpräglat låg tillit till andra människor, har efter 30 år i Danmark nästan lika hög tillit till andra som danskarna i genomsnitt, förutsatt att de inte bor i klart segregerade områden. När tilliten är hög även till människor man inte känner, så är detta ett mått på integration i länder som Norden. Denna tillit har beskrivits som vår tids guldreserv.

I en stor studie med 94 000 personer från 99 länder, följdes bland andra muslimska migranter från Mellanöstern som flyttat till olika västerländska samhällen. Värderingarna hos denna grupp migranter befann sig mitt emellan värderingarna i de länder som de kom ifrån och värderingarna i de länder de flyttat till. Intressant nog skiljde sig mönstren åt för olika typer av värderingar: de låg närmare mottagarlandet vad gällde demokratiska rättigheter och jämställdhet, men längre ifrån vad gällde relationsfriheter som till exempel synen på homosexualitet, skilsmässa och aborter. Det område där migranternas värderingar skilde sig mest från mottagarlandets syn var religion, även efter lång tid i det nya landet.

Hur rimlig är det att förvänta sig att de nyanlända ska ta till sig de normer och värderingar som gäller i det nya hemlandet? Värderingar kan förändras om man känner sig motverad till detta. En viktig förutsättning är det som påpekas

i Hirschfeld & Pettersons artikel på DN Debatt (20/12) om regeringsformen, den kan ses som en ”koncis sammanfattning av vad som utgör svenska värderingar” – något som försvinner om man lever i det svenska samhället. Just värderingsmedvetenhet är ett kunskapsområde som kan fungera som ett styrmiddel för integration via väl genomförda utbildningar och dialoger.

I Sverige och de andra nordiska länderna värdesätts frihetliga värderingar såsom hur man uppfattar möjligheten att göra sin röst hörd – att kunna påverka sin regering, sin arbetsplats och sitt näringsliv. Denna frihetssträvan avspeglas också i den vikt vi lägger på jämställdhet, barns rättigheter och individens rätt till egna val. Sverige rankas till exempel högt i världen när det gäller rätten att välja sin partner, antalet barn och att få uttrycka sin sexuella identitet.

Frågor kring nyanländas värderingar och normer avseende sexuell och reproduktiv hälsa är ett hett tema ofta tabubelagt ämne som nu börjar diskuteras mer öppet. Denna fråga har i synnerhet aktualiserats i samband med #metoo-rörelsen. Dagens debatt är naturligtvis nödvändig och mycket viktig, samtidigt som risken finns att fördomar som inte bygger på fakta sprids och kan göra skada. Hos många nyanlända finns ett stort behov av dialog kring frågor som rör just nära relationer, vad är acceptabelt och vad förväntas av mig som man eller kvinna i Sverige?

Myndigheter, skolan, hälso- och sjukvården är områden där migranter möter personer med hög yrkeskompetens, men som ofta har bristande förståelse för de värderingskrokar som de nyanlända bär med. Med mer fokus på öppen diskussion och kunskap om olika värderingar inom vård och skola skulle integrationsarbetet kunna effektiviseras.

Vi behöver utveckla arbetsmetoder där vi

Den sociala status man har i Sverige efter att man fyllt 70 år är bland den lägsta i världen, medan äldres position ligger i topp i de länder som huvuddelen av dagens migranter kommer ifrån.

Replikar på DN.se/debatt

”Gör upp med kunskaps-synen i läroplanen”

Slutreplik från Åsa Wikforss (10/12).

”Regeringsformens skrivningar skapar problem”

Statsvetaren Mikael Sandberg svarar Johan Hirschfeldt och Olaf Pettersson (20/12).

Tydl svar om julkalendern (21/12): ”Är det så farligt att framställas som excentrisk?”

Softa Cete, docent i kulturgeografi.

”Ska det vara mer budget-arbete i julkalendern?”

sona de nyanlända bär med. Med mer fokus på öppen diskussion och kunskap om olika värderingar inom vård och skola skulle integrationsarbetet kunna effektiviseras.

tydliggör gränsdragningar mellan vad som är icke-förhandlingsbart och vad som är påverkligt. Beteendens och förhållningsätt som strider mot svensk lagstiftning och mänskliga rättigheter kan inte godtas, men det är vårt ansvar att förklara vilka värderingar dessa regler i grunden bygger på och varför de är så viktiga. Annars kan vi inte förvänta oss att människor som har vuxit upp med en annorlunda värdegrund ska förhålla sig lika självklart till dessa våra regler.

På andra områden, där lagstiftningen inte är lika entydig, måste vi kunna balansera olika förhållningssätt. Ett exempel är huruvida man bör erbjuda separata baddar i simhallen för kvinnor och män. På denna nivå kan alla tycka som de vill, men majoritetsbefolkningen och nyanlända har här möjlighet att påverka varandras synsätt.

De nyanlända har mycket att bidra med inte bara på arbetsmarknaden utan också i hur vi ser på och bemöter varandra. Ett exempel är den sociala status man har i Sverige efter att man fyllt 70 år är bland den lägsta i världen, medan äldres position ligger i topp i de länder som huvuddelen av dagens migranter kommer ifrån. Vikten av sociala relationer och omsorg inte bara för de allra närmaste är ett annat exempel där vårt individfokuserade samhälle har mycket att lära och ett område som arbetsmarknaden behöver utnyttja i högre utsträckning.

När nu vår arbetsmarknads- och integrationsminister markerar att dessa frågor är av största vikt, vilket vi helt understödjer, gäller det att bygga åtgärder på ett bättre faktsunderlag.

Vi har väl underbyggda studier som visar att värderingar kan påverkas och förändras och att motivation och tillit är nödvändiga ingredienser i detta integrationsbygge. Vi behöver dock bättre data om i vilken takt och på vilket sätt migranternas värderingar förändras när de kommer till Sverige. Detta kan göras med hjälp av en riktade undersökningar bland nyanlända, men i lika hög grad behöver vi även veta mer om hur allmänhetens inställning till migranter förändras över tid. Förstår vi bakgrunden hittar vi lösningarna och kan förebygga problem.

Migrationsens möjligheter och demokratins utmaningar är stora. Med tanke på de skillnader i utbildningsnivå mellan olika grupper och nationer som finns så behöver Europa en gränsöverskridande kraftsamling för målriktade utbildningar för de nyanlända – ett slags Marshallplan för kunskap, utbildning och värdegrundsbildning med fokus på demokrati och jämställdhet. Den nya tiden innebär visserligen gränslösa möjligheter men också ett gränslöst ansvar. Yha Johanssons förslag är viktigt i detta gemensamma framtidsbygge. Det gör skillnad.

Bi Puranen, docent, forskare på Institutet för framtidsstudier, generalsekreterare World values survey
Anna Mia Ekström, professor, Karolinska institutet, forskargruppen för global och sexuell hälsa

2018-06-11
A2018/01157/SV

Arbetsmarknadsdepartementet

Institutet för Framtidsstudier
VD Gustaf Arrhenius
Box 591
101 31 Stockholm

Bidrag till Institutet för Framtidsstudier för att säkerställa representativitet för utrikes födda i WVS-undersökningen

Ärendet

Institutet för Framtidsstudier har ansökt om ett bidrag för att säkerställa representativitet för utrikes födda i den svenska delen av undersökningen World Values Survey (WVS). Undersökningen utgår från den återkommande WVS-undersökning om värderingar och sociala normer som genomförs i ett hundratal länder ungefär vart femte år. Den här undersökningen innehåller också ett antal tillägsfrågor som syftar till att fånga de erfarenheter som kommer av att ha flyttat till Sverige från ett annat land.

Beslut

Chefen för Arbetsmarknadsdepartementet, statsrådet Ylva Johansson, beslutar att 1 500 000 kronor får disponeras som bidrag till Institutet för Framtidsstudier för att genomföra den undersökning som beskrivs ovan.

Institutet för Framtidsstudier ska rekvidrera medlen från Arbetsmarknadsdepartementet senast den 1 december 2018. Kostnaderna ska belasta utgiftsområde 13, anslag 1:1 Etableringsåtgärder, anslagspost 2 Uppföljning och utvärdering av integrationen. Redovisning och återrapportering av hur medlen har använts ska följa av de riktlinjer som anges i Regeringskansliets villkor för bidrag *(se bilaga)*.

Resultatet av undersökningen ska publiceras i en rapport som lämnas till Regeringskansliet (Arbetsmarknadsdepartementet) senast den 31 januari 2019.

sekreteriat på Institutet
omfört återkommande
talet länder. Det ger
ter och förändringar
änds både
illet som myndigheter,

m i världen under
nåter kulturella
och religion, attityder
erhet, social tolerans
a skillnader och
sjunde omgången är
aption,
t och global

människor bosätter
mätning för att få
ersoner som flyttat
generaliserbara för
hålla några
nna del rör vilka
a de flyttade och
r ankomsten. Ett
d tillägsfrågorna
t mellan länder

Inom ramen för den mätning som beslutet avser ska cirka 1 200 intervjuer genomföras med utrikes födda, som delas in i de som varit i Sverige i mer än fem år och mindre än fem år. Urvalet är riksrepresentativt och hämtas via det så kallade Navet, som sorterar under Skatteverket.

På Regeringskansliets vägnar

Ylva Johansson

Maria Bond

opia till

ansdepartementet/BA
urdepartementet/DEM
bildningsdepartementet/F

Muslim migrants representation in 22 Western Cultures

Survey	Total	Muslims	Western cultures	Muslims (WC)	Muslims foreign born (Wc)
WVS	367 743	73 285	59 013	702	237
EVS	138 509	8 771	74 220	726	394
ESS	49 196	1 930	34 678	1 064	748
Total	555 448	83 986	167 911	2 492	1 379

Survey	Total	Muslims	Western cultures	Muslims (WC)	Muslims foreign born (Wc)
WVS	367 743	19,9 %	16,0 %	0,2 %	0,1 %
EVS	138 509	6,3 %	53,6 %	0,5 %	0,3 %
ESS	49 196	3,9 %	70,5 %	2,2 %	1,5 %
Total	555 448	15,1 %	30,2 %	0,4 %	0,2 %

MWVS besöker mer än 54 kommuner i Sverige
och ställer frågor till migranter som kommit hit

mWVS – Bakgrundsvariabler

- MAELG:

stratifierat urval av kommuner efter befolkningsstorlek, region, ekonomisk struktur med syfte att skapa ett "mini-Sverige"

- Typ av kommun

storstadsområde, stadsområde, landsbygd, glesbygd

- Valresultat

(parti med högsta antal väljare) kommunalval, landstingsval, riksdagsval

- Andel födda i utomeuropeiska länder

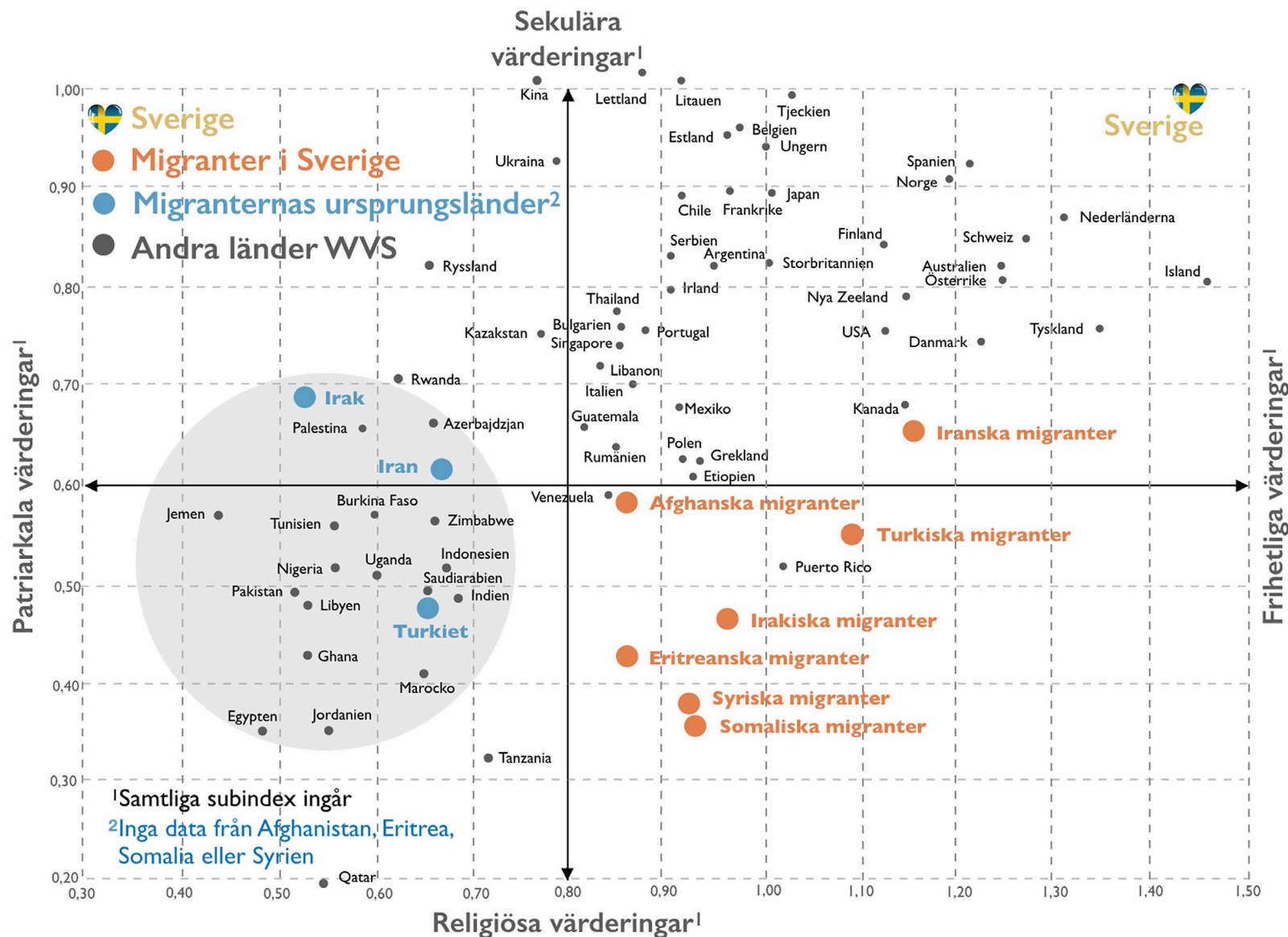
- Arbetslöshetsnivå:

öppet arbetslösa 18-64 år

- Ingår i Delmos 32 lista:

sammanvägning av socioekonomiska bakgrundsvariabler

MWVS Kulturkarta, 2019

Emancipativa värden

- vi mäter med fyra olika index:

I. Autonomi

Vill du att ditt barn ska utvecklas till att bli självständig och kreativ eller vill du prioritera disciplin och lydnad?

II. Jämställdhet

Skall män ha företräde till jobb, universitetsutbildning och politiskt ledarskap framför kvinnor?

III. Göra egna val – choice

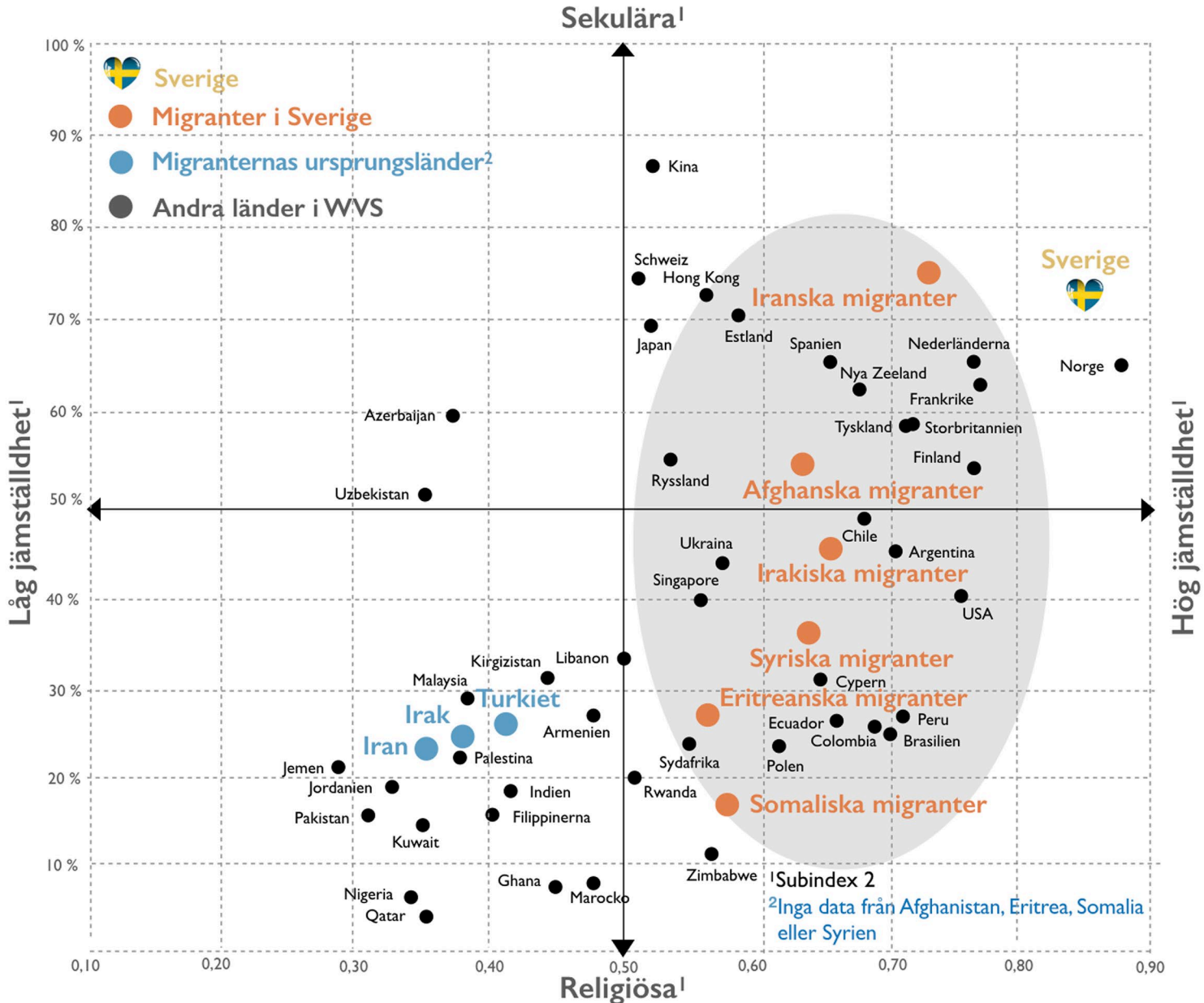
*Har individen rätt att själv bestämma om:
homosexualitet, abort, skilsmässa*

IV. Att göra sin röst hörd – voice

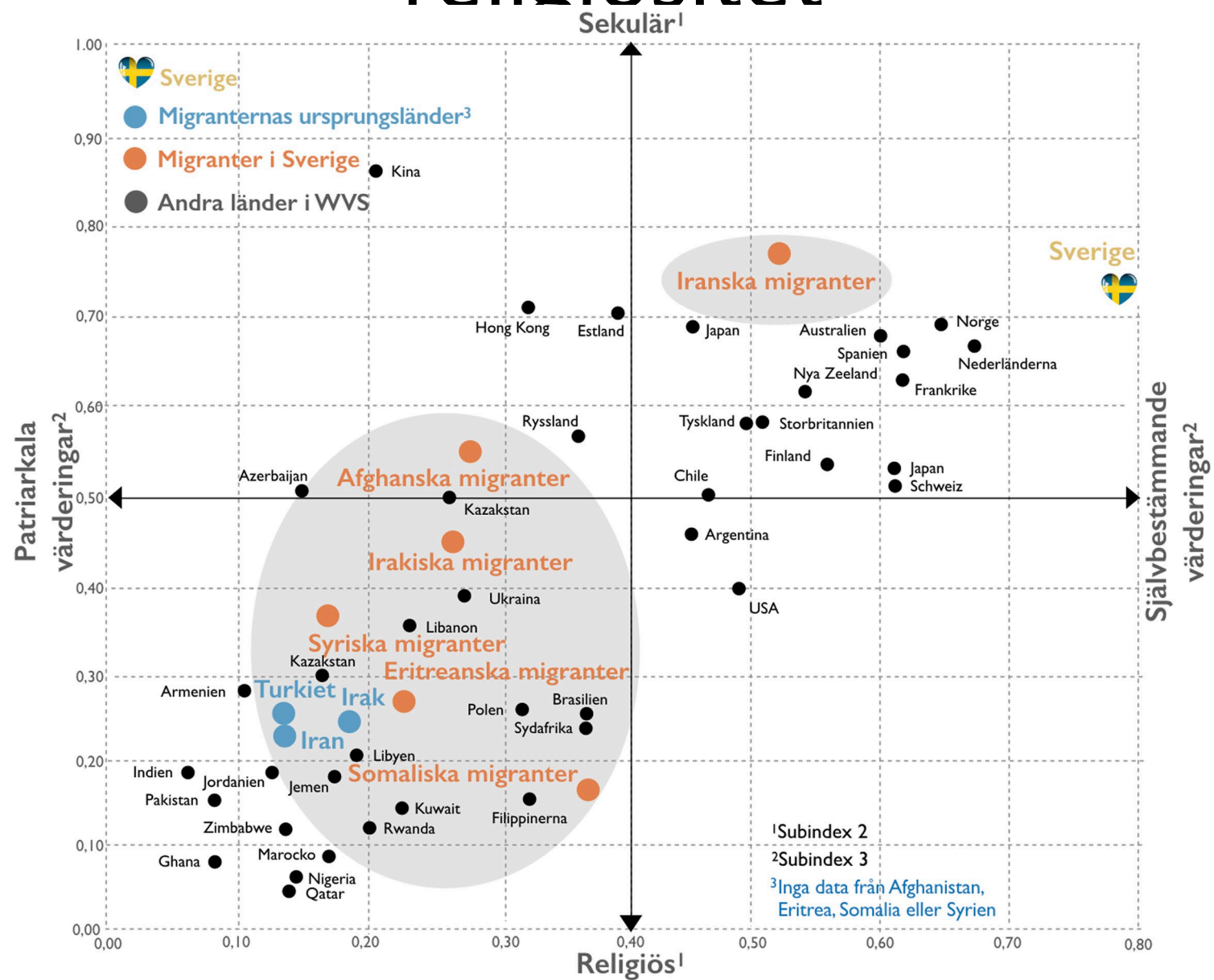
*Ekonomisk tillväxt och starkt försvar – eller frihet
att påverka sin arbetsplats, närsamhälle och regering*

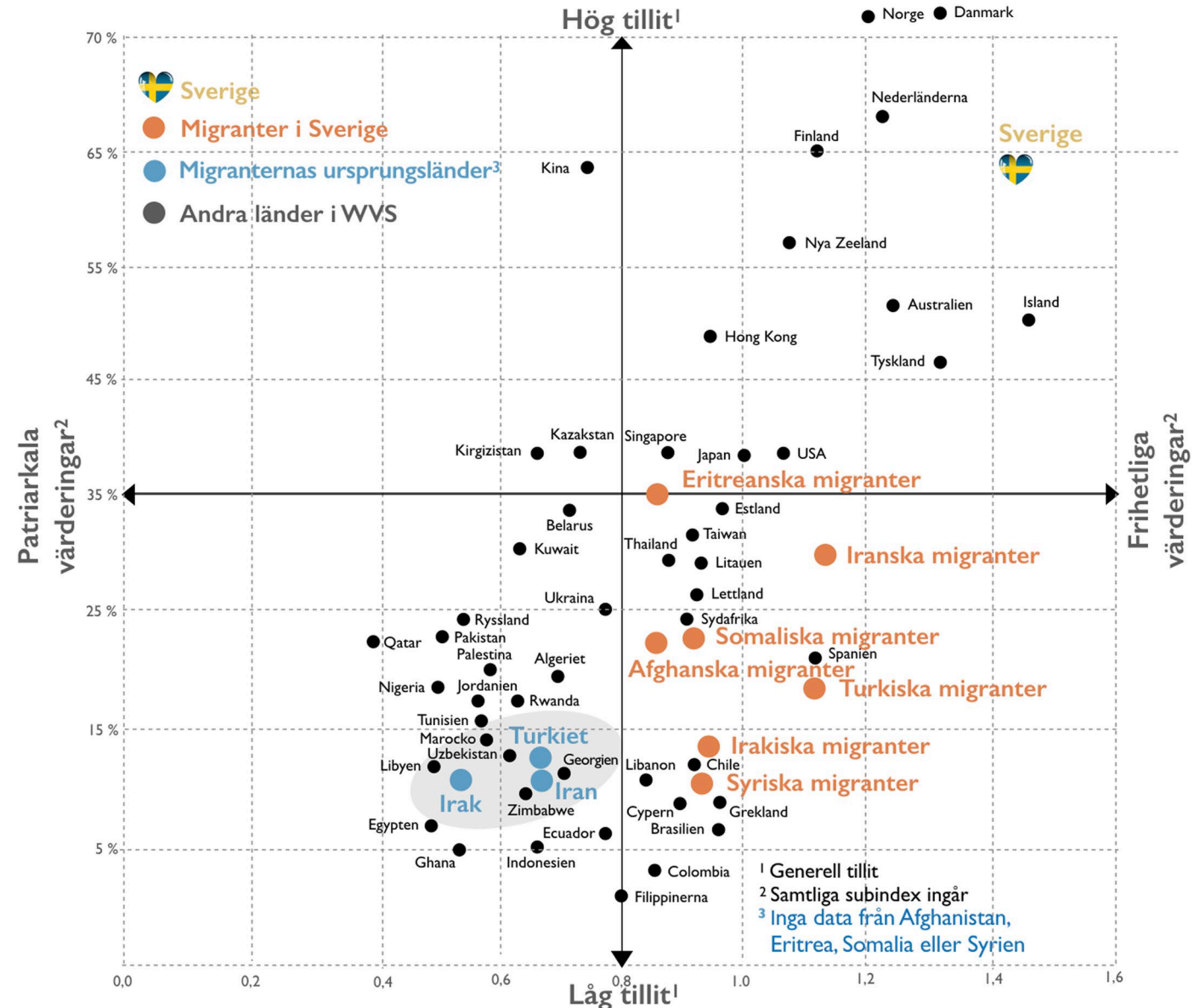
Jämställdhet och religiositet

Självbestämmande och religiositet

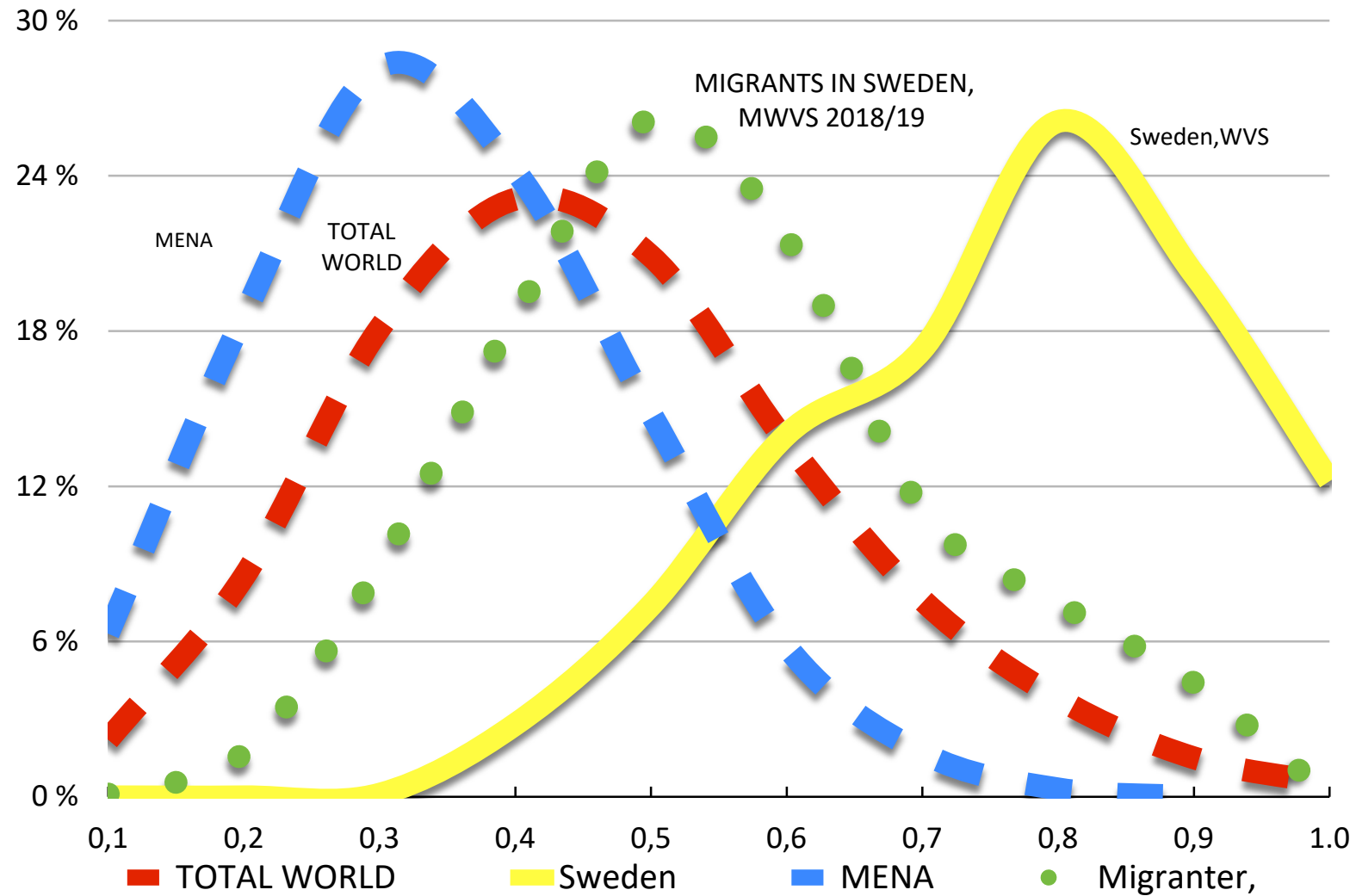

Tillit och frihetliga värderingar

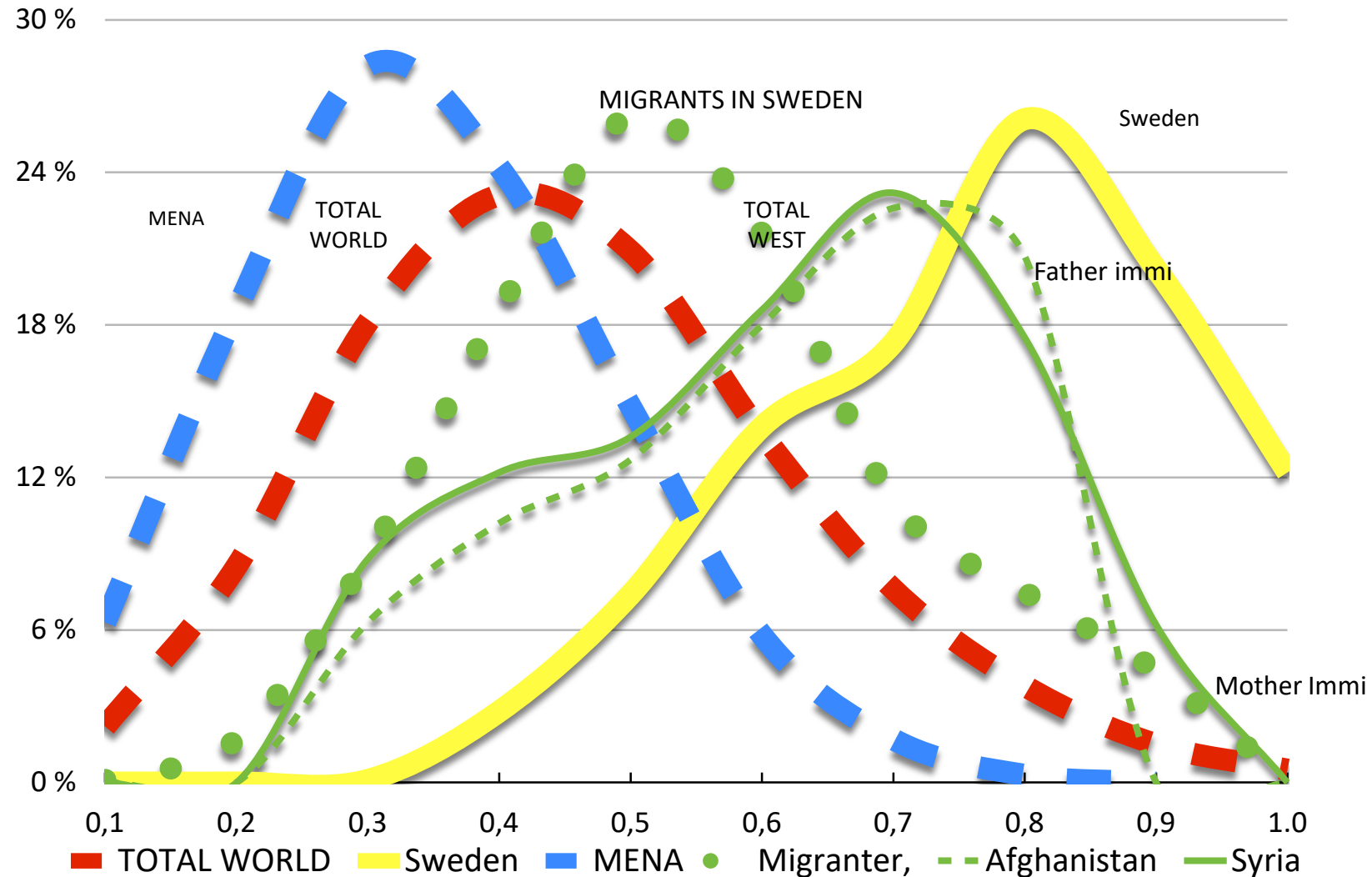
Frihetliga värderingar, *mWVS* 2018

- *migranter i Sverige*

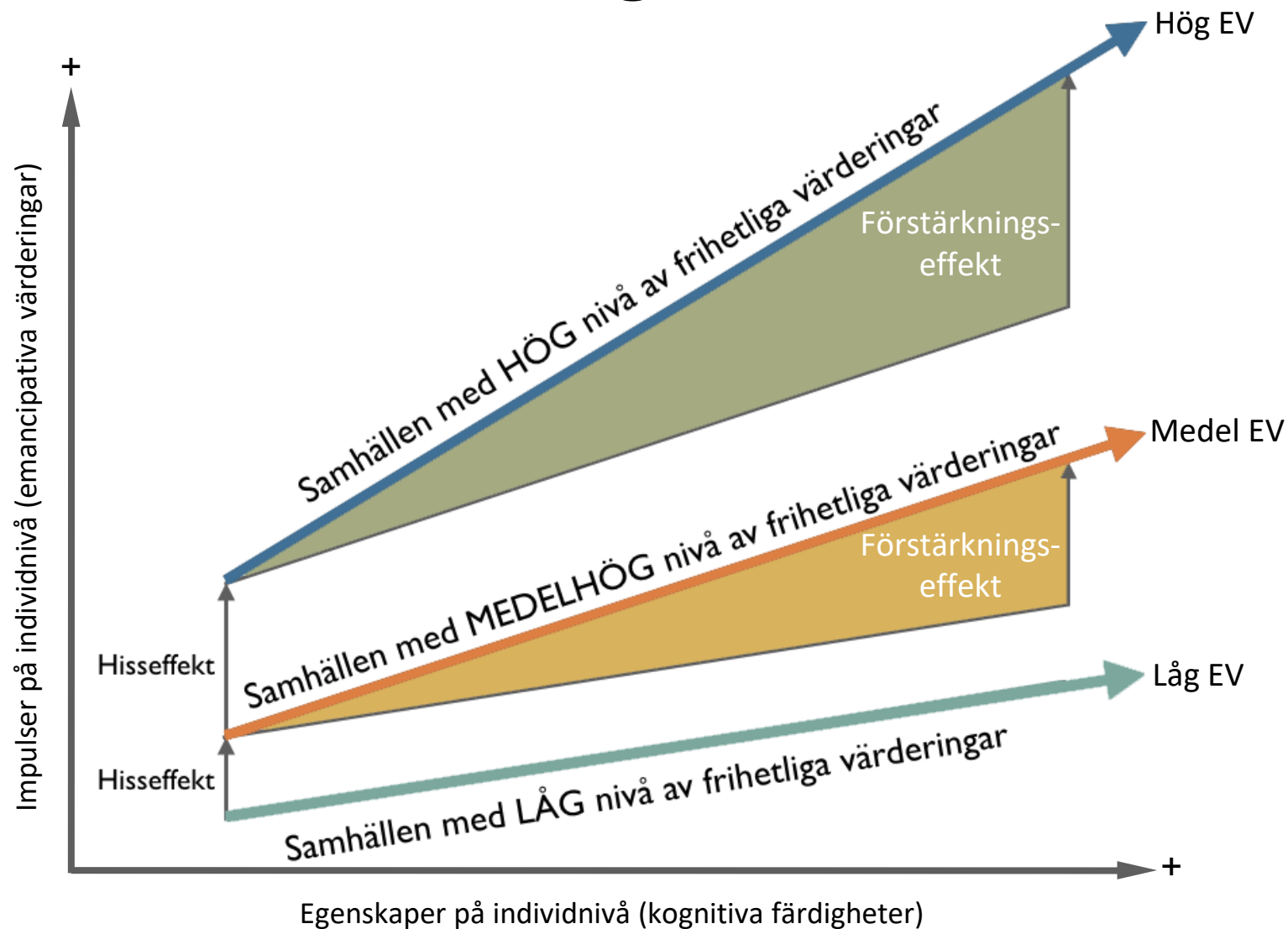
Frihetliga värderingar, Sverige 2018

- migranter från 7 länder

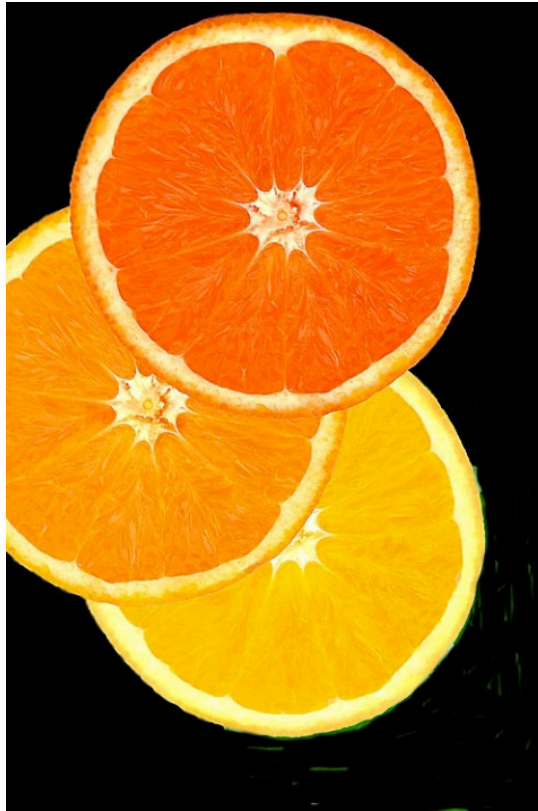
Source: WVS, Wave 6, 2010-2014 *or latest wave available

Sociala förstärkningseffekter

Värderingar och sociala normer

– styrmedel för integration

Socialiseringshypotesen:

- *Det tar minst en generation*
 - *Time lag, look for thresholds*
- *Livscykeeffekter*

2. Objektiva mått:

Sysselsättningsgrad, utbildningsnivå, bostadsort...

3. Subjektiva indikatorer på integration:

Migranternas egen röst...

- *Att känna sig hemma - en förutsättning för att vilja integreras*
- *Trygghet leder till tillit och tolerans*
- *Osäkerhet triggar xenofobi, auktoritär politik, vi/dom tänkande*
- *Samhörighet både med Sverige och ursprungslandet*

Värderingsmedvetenhet – ett kunskapsområde

Indikatorer för subjektiv integration

1. Icke-förhandlingsbara värden

Lagstiftade rättigheter/skyldigheter:

Demokrati, mänskliga rättigheter, yttrandefrihet, jämställdhet, förbud mot hets mot folkgrupp, förbud mot barnaga och barnäktenskap,

Genèvekonventionen (rätten till asyl), HBTQ-rättigheter, allemansrätt

2. Samhälleliga värden – samhällskontraktet

Gemensamt söka balanspunkter:

Institutioner, religion, arbetsliv, skola, språk, hälsa, miljö & hållbarhet m.m

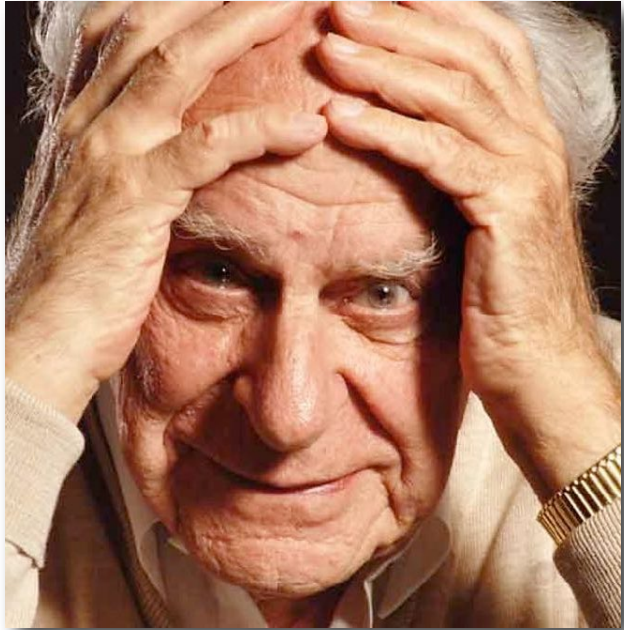
3. Föränderliga värden

Olikheterna berikar:

IT, kommunikation, teknik, mat, musik, konst, litteratur, folklöre, idrott m.m

Intolerant tolerans – varning för den svenska omedvetna fundamentalismen!

Toleransparadoxen

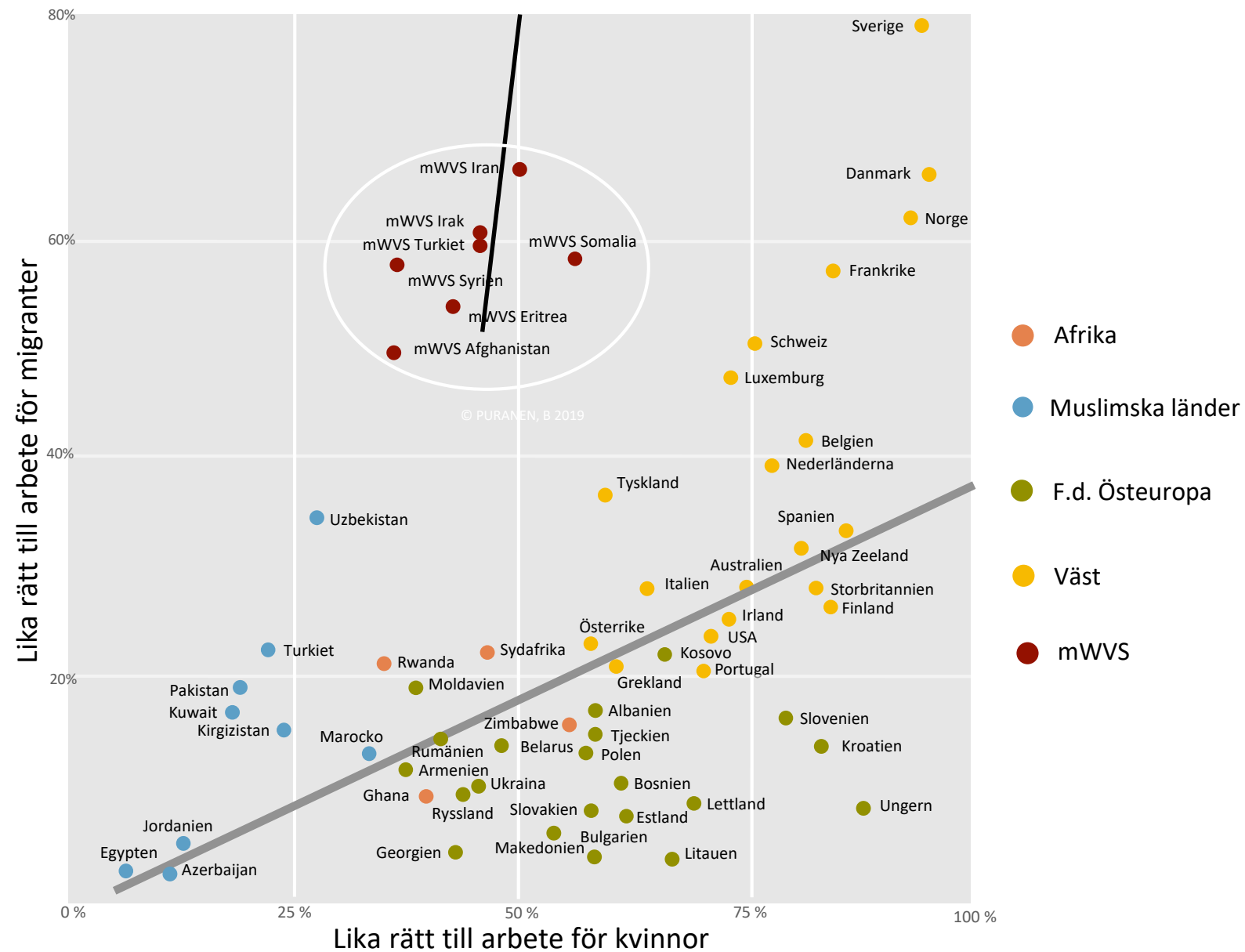

Karl Popper, 1902–1994, österrikisk-brittisk [filosof](#), [vetenskapsteoretiker](#) och [politisk teoretiker](#).

”Om vi på ett obegränsat sätt tolererar intoleranta människor, om vi inte är beredda att försvara ett tolerant samhälle mot de intolerantas angrepp, då kommer de toleranta att gå under, och toleransen med dem.”

Karl Popper, ”Det öppna samhället och dess fiender”, 1945

Lika rätt till arbete?

Två mått på integration:

I. Känner du dig hemma i Sverige?

II. Jag känner samhörighet med Sverige
– *och/eller ursprungsland*

Skala 1=ursprungslandet 10=Sverige

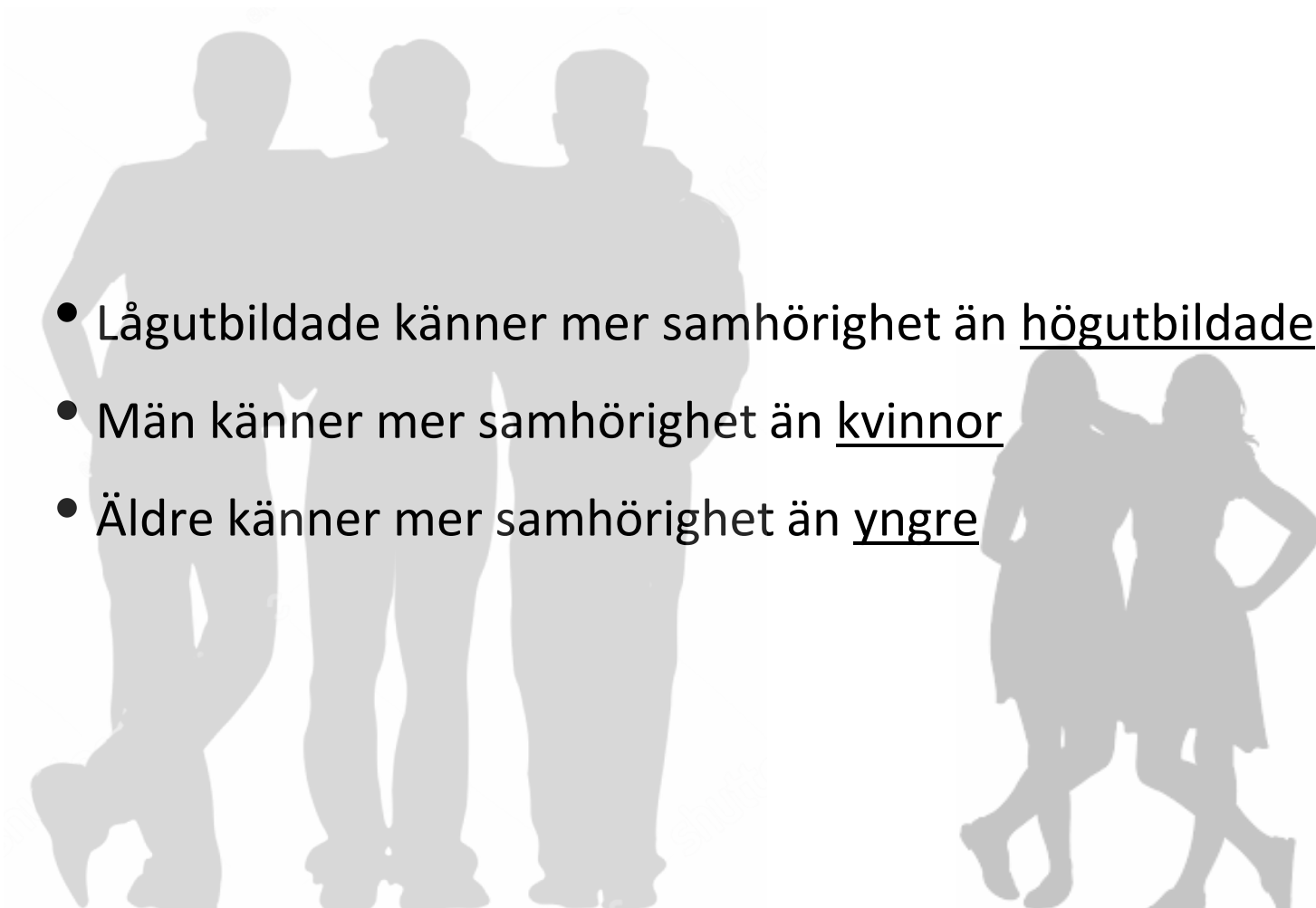
MWVS		
Ja, mycket	57%	
Ja, lite	32%	
Nej, inte alls	6%	
Vet inte	5%	

MWVS		
Syrien	7,33	
Afghanistan	7,35	
Eritrea	7,36	
Irak	7,80	
Somalia	7,88	
Iran	7,96	
Turkiet	7,30	
Övriga	6,85	
<i>Snitt alla</i>	7,30	

Känner du dig hemma i Sverige?

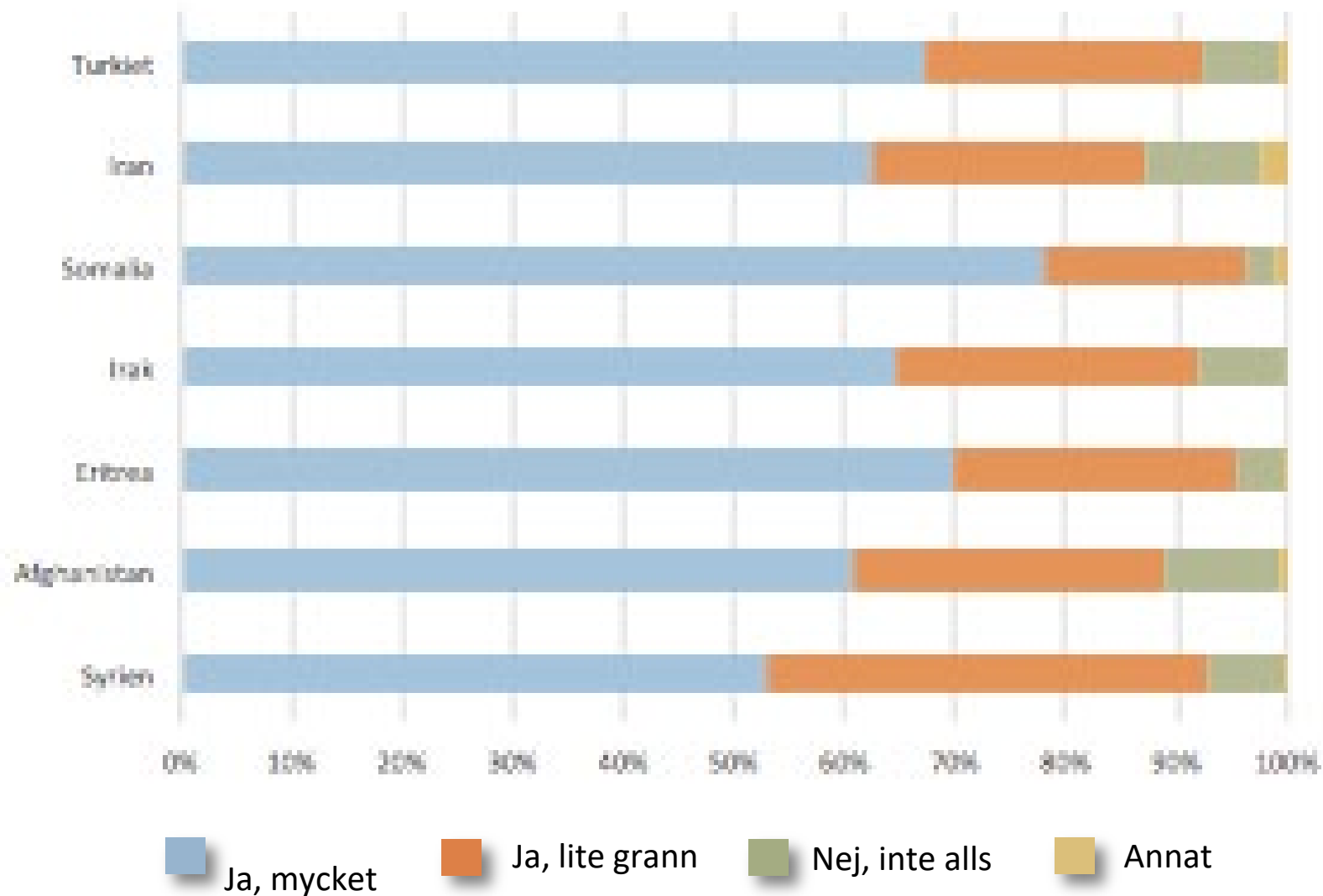
– *Tre avvikande resultat*

- Lågutbildade känner mer samhörighet än högutbildade
- Män känner mer samhörighet än kvinnor
- Äldre känner mer samhörighet än yngre

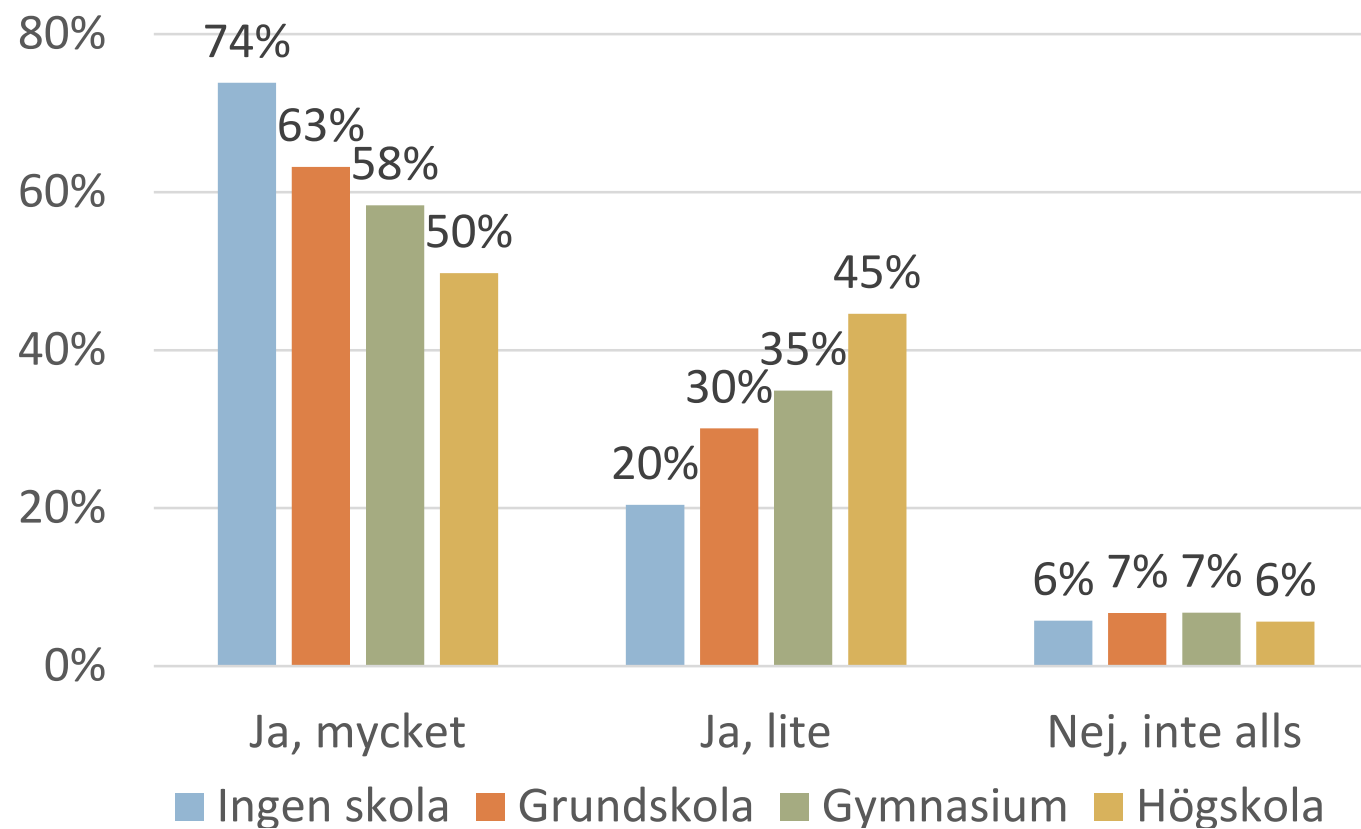
Känner du dig hemma i Sverige?

– utifrån ursprungsland

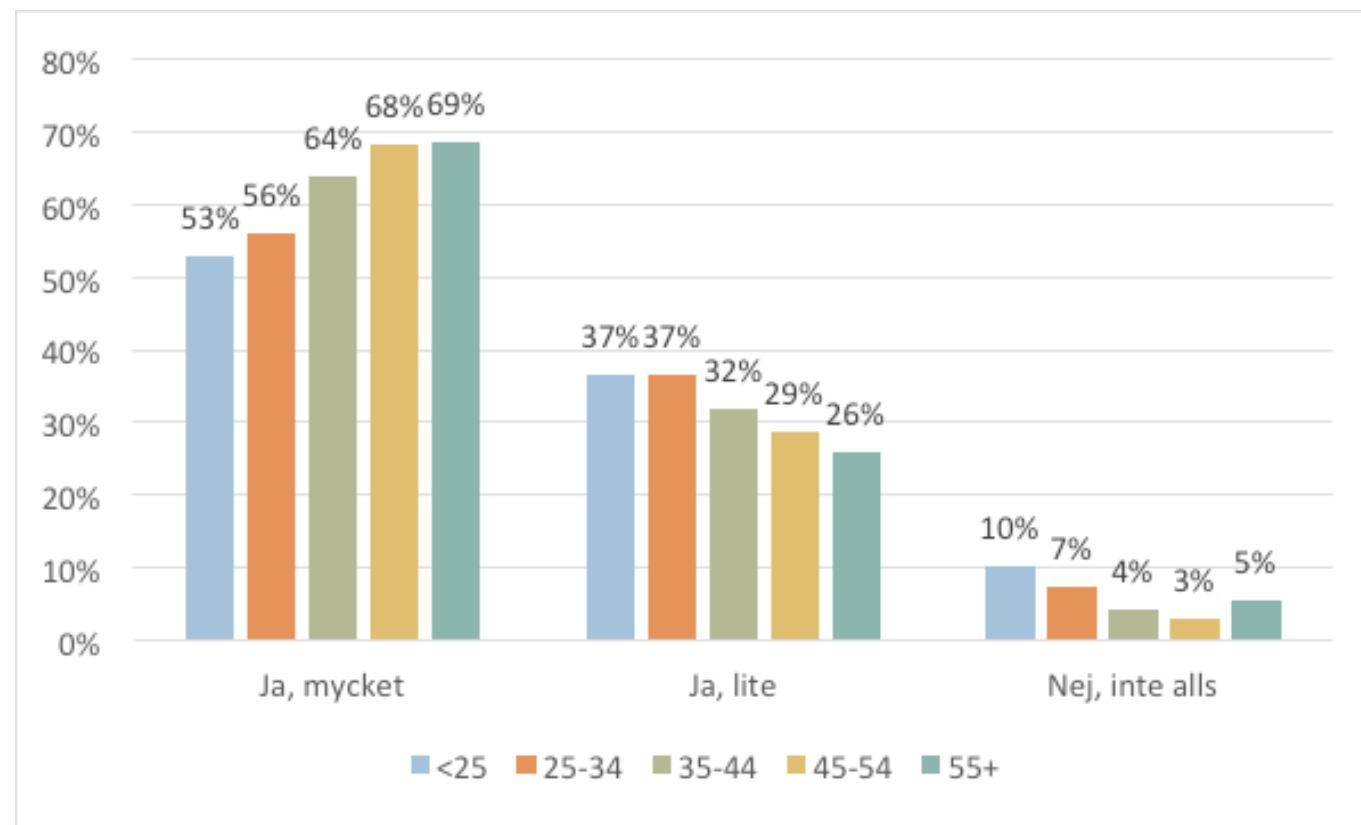
Känner du dig hemma i Sverige?

– utifrån utbildningsnivå

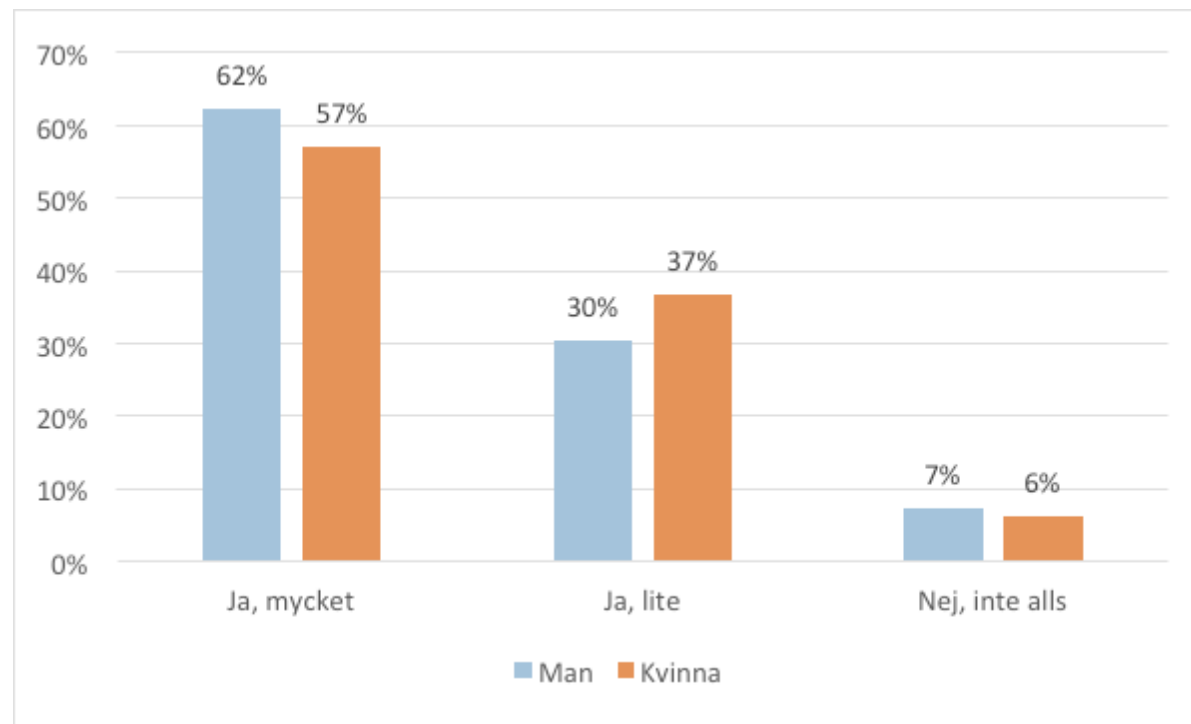
Känner du dig hemma i Sverige?

– utifrån ålder

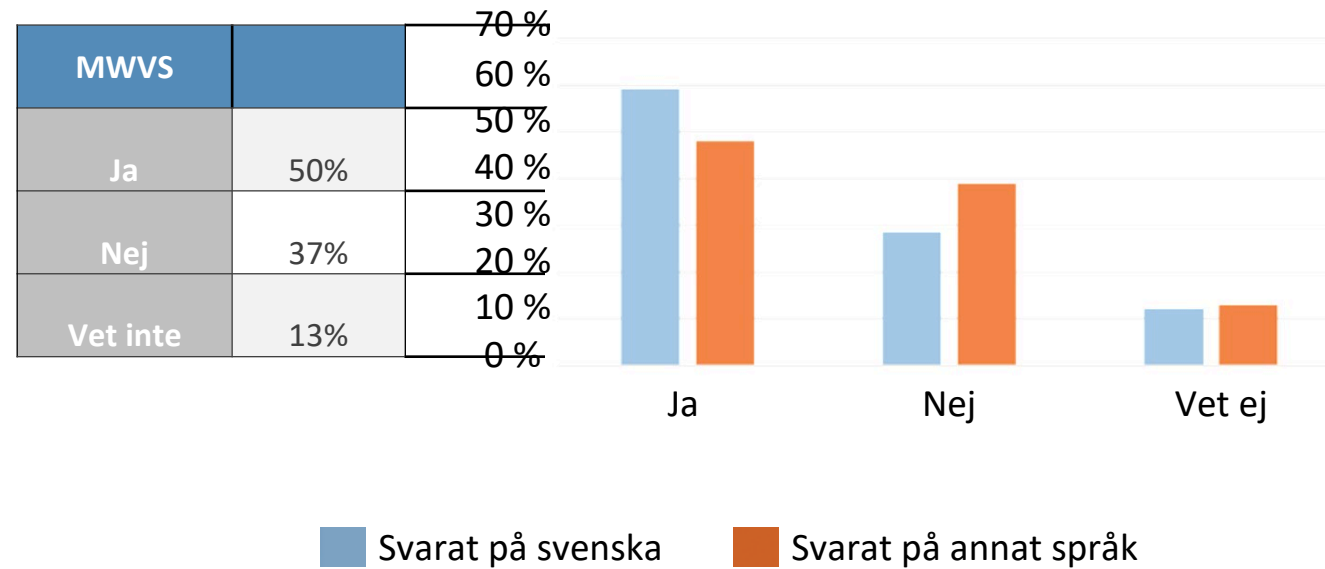

Känner du dig hemma i Sverige?

– utifrån kön

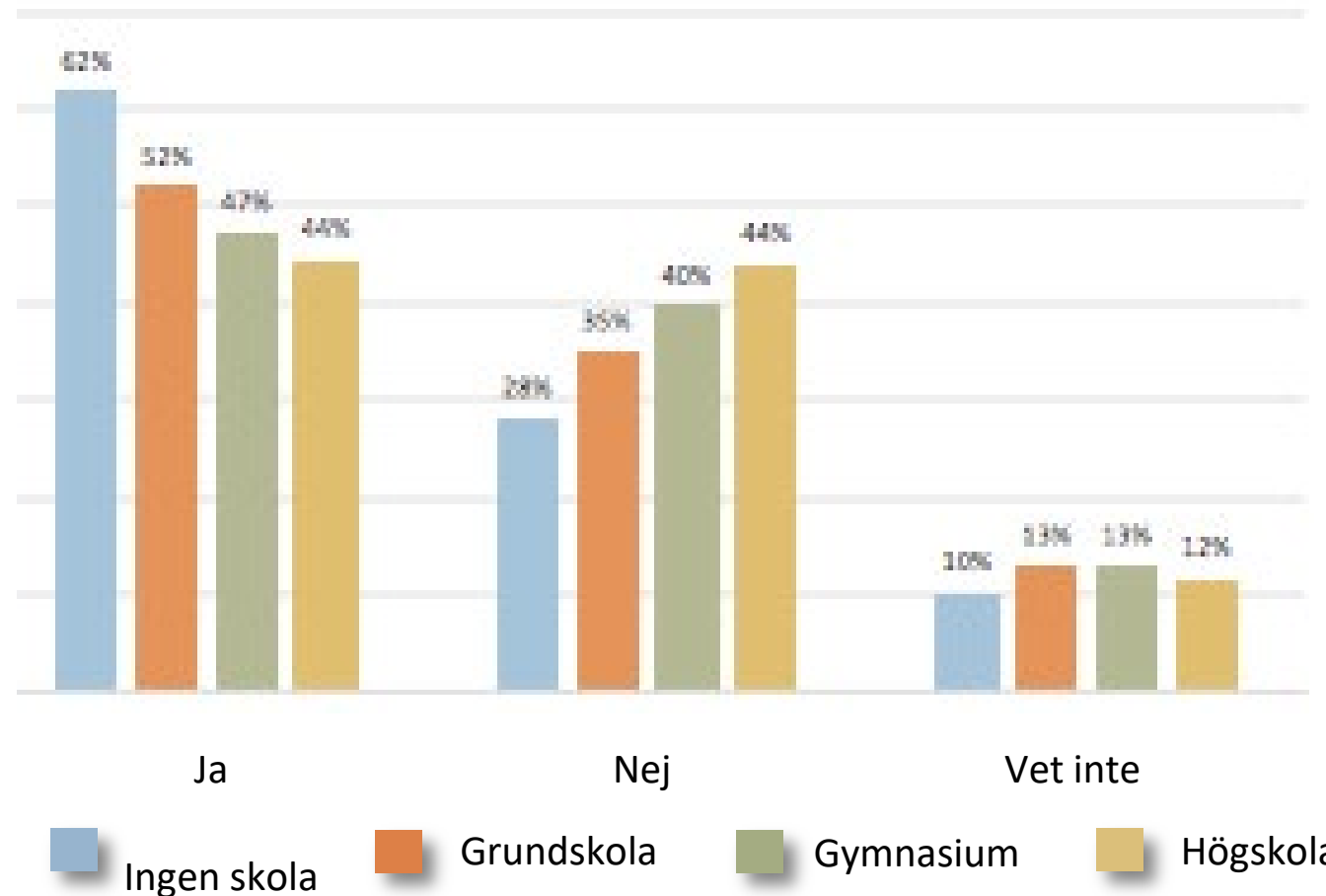
Är det lätt att träffa svenskar?

n=5,464

Är det lätt att träffa svenskar?

– utifrån utbildning

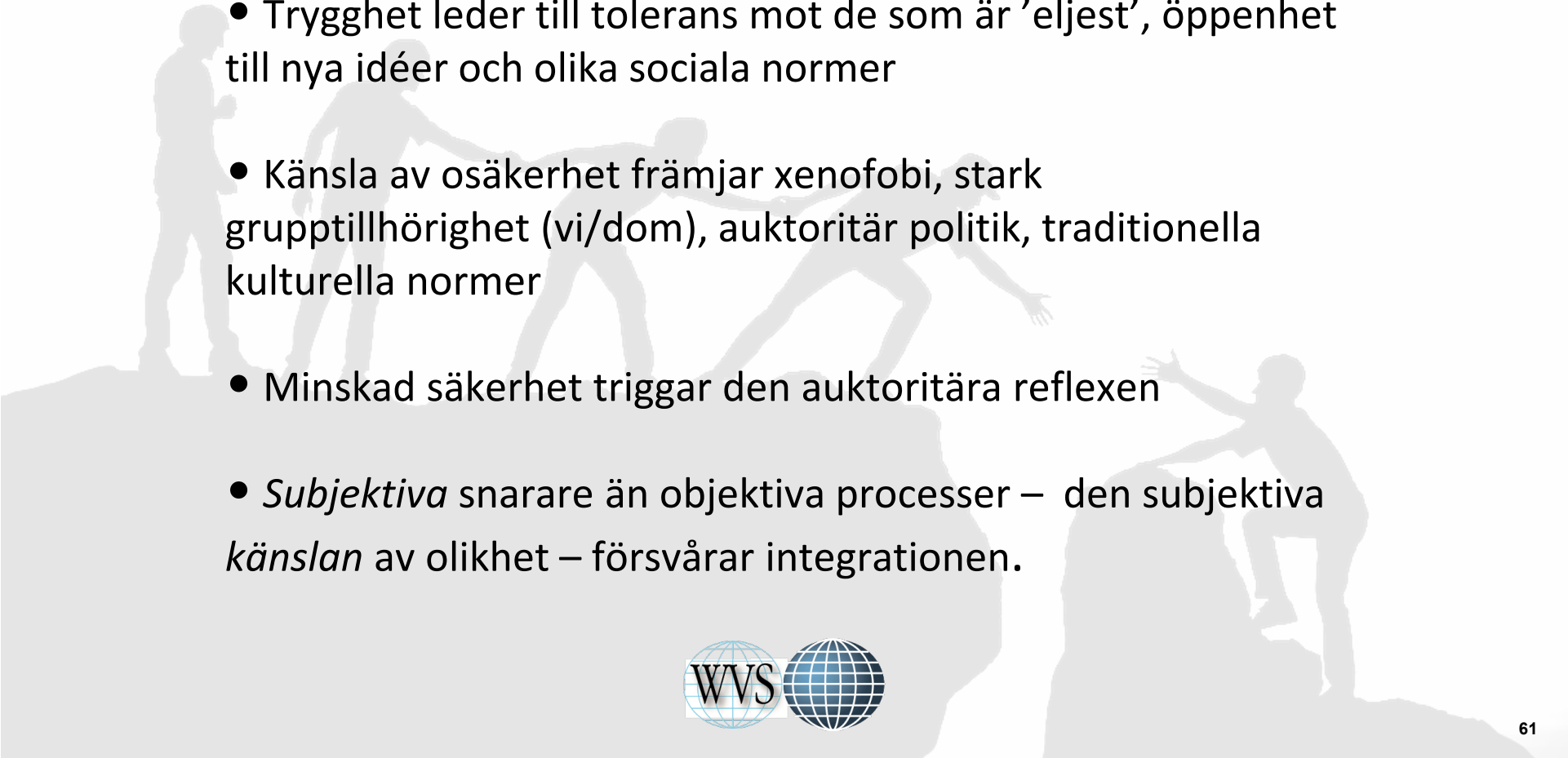
Tre begrepp

1. Trygghet

II. Tillit

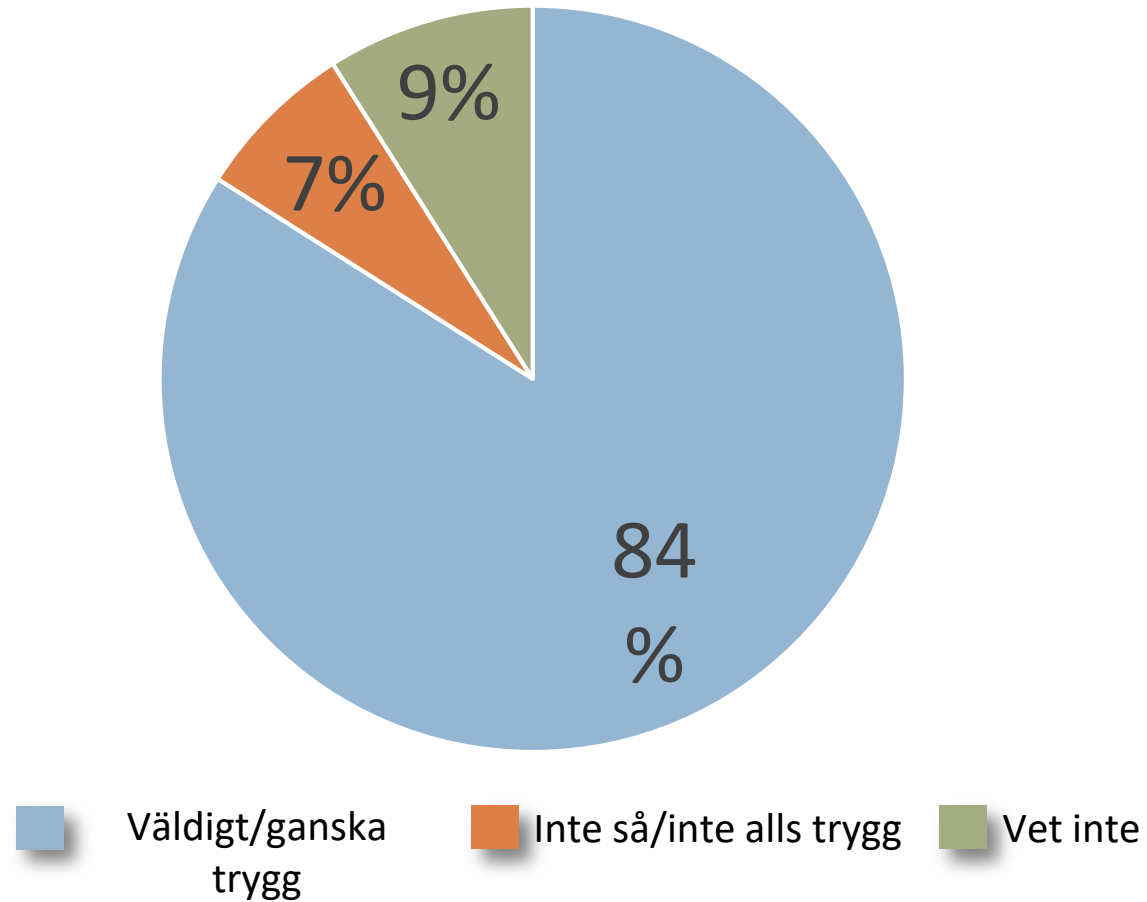
III. Tolerans

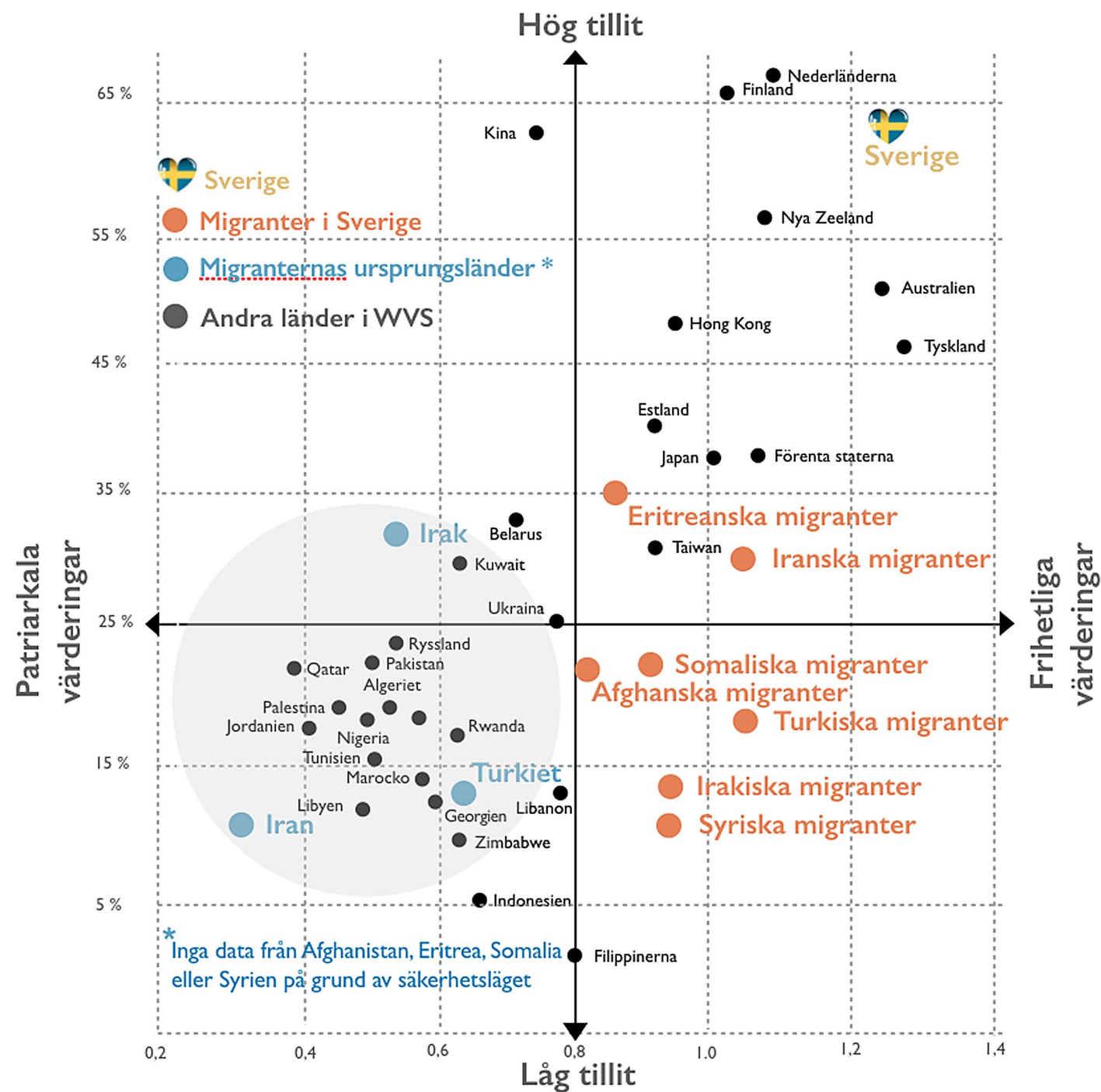
Trygghet – hypoteser

-
- Trygghet leder till tolerans mot de som är 'eljest', öppenhet till nya idéer och olika sociala normer
 - Känsla av osäkerhet främjar xenofobi, stark grupptillhörighet (vi/dom), auktoritär politik, traditionella kulturella normer
 - Minskad säkerhet triggar den auktoritära reflexen
 - *Subjektiva* snarare än objektiva processer – den subjektiva *känslan* av olikhet – försvårar integrationen.

Känner du dig trygg nuförtiden?

Har dina förväntningar på det svenska samhället infriats?

Skala -2 till +2. 0=svårt att säga

MWVS		
Kontakter med det svenska samhället	0,51	
Kontakter med den egna etniska gruppen	0,42	
Möjlighet att praktisera sin religion	1,00	
Att lära sig svenska språket	1,27	
Att lära sig om de lagar och regler som gäller i Sverige	1,20	

Hur har det blivit i Sverige jämfört med ditt ursprungsland?

Skala -2 till +2. 0=samma som innan flytten

MWVS		
Ekonomiska villkor	0,77	
Boende	0,50	
Arbete	-0,03	
Hälso- & sjukvård	0,72	
Sport och deltagande i föreningar	0,85	
Bättre utbildningsmöjligheter	1,40	
1 till 10 i jämförelse med i hemlandet	1,57	
Frihet att fatta egna livsval	1,34	
Självbestämmande över val av livspartner/giftermål	1,04	
Möjlighet att göra sin röst hörd (rösta, påverka, uttrycka sin åsikt)	1,35	

Jobb, jobb, jobb – det vanligaste önskemålet

Rahmo, 24 år, från Somalia

*"Min dröm är att starta
ett eget klädföretag –
en butik eller så, som
inte bara riktar sig till
somaliska kvinnor
– tänk att få svenska
kvinnor att klä sig lite
vackrare!"*

Hur ska barnen uppfostras?

"Jag håller på att övningsköra med bil här i Sverige, nu när jag är 29 år. Jag tänker uppmuntra min dotter att göra både det och många andra saker när hon är 18 eller 20. Hon får inte slösa bort sin tid som jag har gjort. Sen ska jag uppmuntra henne att få en bra utbildning".

-Vem bestämmer vem hon ska hon gifta sig med?

- Det får hon göra själv. Om vi får stanna kvar i Sverige kommer vi att uppmuntra henne att välja det hon tycker är bäst från båda kulturerna – den svenska och afghanska.

Saida är 29 år kom från Kabul i Afghanistan via Iran till Karlstad med sin man 2017. De har en dotter på två år och hon vill utbilda sig till fysioterapeut och starta egen klinik.

Integration?

"Det borde vara förbjudet att {som nyanländ} komma till en stor stad. Här i Forshaga är det inte så många andra invandrare, man kan kommunicera och man möts med respekt av andra. Det är bättre att bo och leva i en liten stad med svenska människor"

"Jag och min fru tänker att det just nu räcker med ett barn. När vi är klara med vår utbildning kanske ett barn till. Men sen räcker det."

Mahmoud, 25 år kom från Damaskus till Rinkeby med sin fru.. Han hittade en lägenhet på nätet som låg i Forshaga och flyttade dit.. Nu utbildar både han och frun sig till undersköterskor.

Språket?

"Jag drömmer nog på svenska. Jag har ju integrerat mig till svenskan, så jag har ju inget...jag, menar, jag har lämnat det kurdiska bakom mig. Om nån frågar mig så säger jag ju att jag är från Sverige"

"När jag bodde i Akalla, då kände jag mig som hemma. Kurdiska kompisar, blatte-kompisar och svenska kompisar. Sen flyttade vi till stan men där kände jag mig aldrig hemma"

"Och i dag är det så att jag umgås inte med svenskarna. Jag umgås mer med min befolkning. Samtidigt känns det konstigt att när jag ska prata med min pappa som är lågutbildad, då känns det som att prata med ett barn..."

Jasin, 23 år, fil kand i datavetenskap kom till Sverige 2009 från Irak.

Att bli "svensk"?

"Jag tänker ju på svenska och jag betar mig som en svensk. Men sen kommer det här med kultur och traditioner – då är jag mer som en kurd"

"Det här explosiva som man har i sig, den där som blir lättirriterad, den som blir lätt kränkt, den där som blir arg – det tror jag kommer från min kultur"

Maslam, 29 år kom med sina kurdiska föräldrar till Sverige som 1-åring från Turkiet. Uppvuxen i Mora, Edsbyn och Bollnäs.

Jobb?

- Jag har ingen utbildning, men jag har kraft. Jag skulle kunna ta hand om barn, jobba med städning – sånt kan jag. Men jag har ingen utbildning. Läsa lite har jag lärt mig här i Filipstad.
- *När du blir gammal, var bor du då – i Sverige eller Somalia?*
- I Somalia - här är det för kallt

Yasmin, 47 år från Somalia har 8 barn och kom till Sverige 2015 med sina barn som anhörig till sin i dag 20-åriga son.

